

2 2025

synchro

ČASOPIS AUDIOVIZUÁLNÍCH TVŮRCŮ

NOVÝ
STÁTNÍ FOND
AUDIOVIZE

MÉDIA
VEŘEJNÉ
SLUŽBY
V OHROŽENÍ

STÁTNÍ VYZNAMENÁNÍ
NAŠIM KOLEGŮM

27.10. 1946
ZALOŽENÍ FAMU

CZECH-IN V PAŘÍŽI,
POCTA VĚŘE CHYTILOVÉ

AUDIOVIZÁLNÍ
CENY TRILOBIT
28. LEDNA 2026

Český filmový a televizní svaz FITES pořádá 39. ročník slavnostního vyhlášení a udělení Audiovizuálních cen

TRILOBIT 2026

28. ledna 2026 od 19 hod.

Praha 2, Novoměstská radnice, Velký sál

streamovaný přímý přenos na YouTube <https://www.youtube.com/@FITESchanel>

pořadatelé **fites**
Český filmový a televizní svaz

MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 2

Audiovizuální ceny TRILOBIT 2026 se uskuteční pod záštitou ministra kultury České republiky
a pod záštitou primátora hlavního města Prahy

foto: Marek Jícha

Porota, zleva, horní řada: **PhDr. Jan LUKEŠ**, literární, filmový a televizní publicista, kritik, historik a editor / **MgA. Ivo POPEK**, kameraman, režisér / **Ing. MgA. Roman VÁVRA**, režisér, dokumentarista, předseda poroty / **Jiří PEŇÁS**, novinář a kulturní publicista / **Bc. Jan BEZNOSKA**, manažer Městského kina Beroun / **Bc. Patricie JELÍNKOVÁ**, koordinátorka poroty / spodní řada: **PhDr. Jan SVAČINA**, novinář, kritik a analytik, především televizní tvorby, místopředseda poroty / **MgA. Ivana KAČÍRKOVÁ**, filmová střiháčka / **prof. MgA. Marek JÍCHA**, kameraman, režisér, pedagog, digitální restaurátor / **MgA. Zdena ČERMÁKOVÁ**, tajemnice poroty / + mimo obraz: **BcA. Petr KOZA**, koordinátor poroty.

PÁR SLOV K CENĚ TRILOBIT: Toto ocenění, na rozdíl od mnoha dalších, vnímám především hodnotově. Snad i díky tomu, že navazuje na udělování Trilobitů Filmovým a televizním svazem z konce 60. let, doby jistého etosu a naděje. Oné naděje, či lépe řečeno, víry v ní, která, zvláště dnes, může působit křehce a naivně. O to víc vidím jako potřebné a důležité klást důraz na oceňování třeba nenápadných, ale jasně hodnotově ukotvených počinů. Samozřejmě podepřených talentem svých tvůrců. A jsem rád, že jedna z cen nese název Moc bezmocných. Trilobit tým jasně říká, k jakým hodnotám se hlásí. Osobně mi také činí radost potkávat se v porotě s lidmi, kteří obohacují můj pohled na film i svět kolem. / **Roman VÁVRA**

Editorial

Naše audiovizuální oblast je v současnosti plná pohybu a reflektuje ze svojí podstaty situaci politickou i společenskou.

Situace zrcadlí i obsah tohoto vydání Synchronu.

Titulní strana poukazuje na nebezpečí záměru nastupující vlády (red. uzávěrka 7. 12.) změnit financování veřejnoprávních médií, České televize a Českého rozhlasu, a do jisté míry i ČTK, a to financovat je ze státního rozpočtu, což vnímáme jako politické ovlivnění nezávislých médií v naší zemi.

Filmová a televizní fakulta FAMU v r. 2026 oslaví 80 let své existence. I tato škola, její působení, odráží 80 let názorů jejích studentů, jak je prožívali v daném období studia. V článku „Aperitiv“ oslav 80 let FAMU sdělují i jejich pohled na pedagogii. A v souvislosti s událostmi na FAMU 6. října t. r. „V Gaze semestr nezačíná“ jsou prezentovány názory a postoje k izraelsko-palestinskému konfliktu jak studentů, tak vedení FAMU, vedení AMU i audiovizuálních tvůrců mimo FAMU.

Vedle těchto událostí publikujeme aktuální profesní pohyb v audiovizu, jako je např. ustavení orgánů v novém SFA, pracovní podmínky v audiovizu, ocenění, jubilea, také něco k odlehčení a rovněž slova uznání kolegů vůči těm, kteří nás opustili.

Přejeme všem čtenářům úspěšný rok 2026 v tvůrčím i osobním životě a ve světě kolem nás ukončení válek tak, aby se mír stal stabilním napořád.

REDAKCE

Synchron, časopis audiovizuálních tvůrců a výkonných umělců, režisérů, kameramanů, producentů, střiháčů, zvukových mistrů, odborníků v dabingu a dalších odborných pracovníků audiovizu a nových médií ■ Vydává Český filmový a televizní svaz FITES, z.s. ■ Kontakt: Korunovační 164/8, 170 00 Praha 7 ■ Web: www.fites.cz ■ Kontakt: info@fites.cz ■ Číslo účtu: Fio banka, č. ú. 2200428617/2010 ■ Redakce: Výkonný výbor FITES ■ Korektury: Liba Hubičková ■ Obálka: Alegria studio ■ Grafický design, sazba, předtisková příprava: Alegria studio ■ Tisk: Agentura AZOR print & media ■ Evidence: MK ČR, č. E 13763 ■ ISSN 1213-9181 ■ Produkce a inzercce: Zdena Čermáková, +420 724 216 657, +420 730 146 751 ■ Expedice: SEND Předplatné, spol. s r. o. ■ Do tisku: 5. 1. 2026 ■ Předplatné: 600 Kč (včetně poštovného), pro členy FITES zahrnuto v členském příspěvku.

Slovo předsedy

Mnoho štěstí a úspěchů v tvůrčí práci i v osobním životě, vážené členky a členové FITES, jakož i přání všeho dobrého ostatním čtenářům našeho časopisu!

Obávám se, že to budeme v nastávajících čtyřech letech všichni velmi potřebovat. Těžko totiž říct, co očekávat od nesourodého slepence tří tak odlišných stran a hnutí, z nichž některé jsou např. proti našemu členství v EU a NATO, a jiné zas totálně nečitelné a navíc nezkušené v politické praxi. Přitom reálně hrozí ohrožení nezávislosti veřejnoprávních médií – České televize a Českého rozhlasu zrušením koncesionářských poplatků a zavedením jejich financování ze státního rozpočtu, což ve skutečnosti znamená otrokou podřízenost nové vládní koalici. Rovněž množství nereálných předvolebních slibů teď může ohrozit finanční rovnováhu budoucího státního rozpočtu a tím zvýšit i jeho zadluženost.

Ale dosti obav a škarohlídství, jsou i optimističtější novinky – např. jmenování nové, mladé a nadějně ředitelky Státního Fondu audiovizu paní Veroniky Slámové či množství mladých ještě neopřetřebovaných poslankyň a poslanců v novém parlamentu. Navíc budoucí politickou situaci budou demokraticky vyvažovat prezident Petr Pavel a druhá komora parlamentu – Senát Parlamentu ČR.

Z mezinárodního hlediska je bohužel nutno konstatovat, že více než tříletá válka na Ukrajině v dohledné době jen tak neskončí – bez ohledu na ztráty vinou urputné zaslepenosti a bojechtivosti ruského prezidenta Putina, novodobého cara, odhodlaného za každou cenu obnovit slávu a hranice bývalého Sovětského svazu a rozšířit své impérium i na země někdejší Varšavské smlouvy. To vše za přispění jeho válečné mašinérie. I když přitom odpor statečných ukrajinských obránců neochabuje a dokonce úderů svých dronů způsobuje agresorovi nemalé ztráty i daleko od svých hranic. Doba se evidentně vymkla z kloubů!

K tomu se ovšem připojuje dlouhodobá krize na Středním východě – Izrael kontra Hamás, Hizballáh, jemenští Húsiové a jejich hlavní ajatolláhský podporovatel Írán. Definitivní řešení tohoto vleklého konfliktu je rovněž v nedohlednu. O vojenských, politických a ekonomických světovládných ambicích Číny ani nemluvě. A našemu i evropskému hospodářství zase působí zbytečné škody nesmyslná čla náhodně a nesystematicky zaváděná novodobým autoritativním vládcem Spojených států Donaldem Trumpem, majitelem chorobného ega, a s komplexem mírotvorce.

Ale zpět k aktuální situaci a činnosti FITES: navzdory trvajícím finančním těžkostem úspěšně proběhlo v září udělování Cen Františka Filipovského v Přelouči, letos již po jednatřicáté! Dále porota Cen TRILOBIT už začala naplno pracovat: Výkonný výbor ve spolupráci s vedením Městské části Prahy dvě připravuje Udělování Cen TRILOBIT na konec ledna příštího roku. A stále ještě dokážeme dát dohromady další a další čísla Synchronu.

V souvislosti se shora uvedeným pokládám za nezbytné posílit spolupráci se všemi asociacemi a sdruženími v oblasti audiovizu – v jednotě je síla!

TAK HODNĚ ZDARU A NEZTRÁCEJME NADĚJI! ELMAR KLOSS

1

Editorial

Naše audiovizuální oblast je v současnosti plná pohybu a reflektuje ze svojí podstaty situaci politickou i společenskou.

REDAKCE

Slovo
předsedy

TAK HODNĚ
ZDARU
A NEZTRÁCEJME
NADĚJI!
ELMAR KLOSS

4

Prezident republiky udělil státní vyznamenání i našim kolegům

5

Státní ceny a Ceny Ministerstva kultury

6

Ceny Františka Filipovského za dabing

8

Nový Státní fond audiovize

přináší vyšší podporu a výhodnější pobídky

10

Česká televize vstupuje do nové éry

Přichází Divize strategický rozvoj a AI

12

80 let FAMU

FAMU je jedna ze tří fakult Akademie múzických umění v Praze (DAMU, FAMU, HAMU) a pátá nejstarší filmová škola v Evropě

14

„Aperitiv“ k oslavám 80 let FAMU v příštím roce

Z každé dekády školy její absolvent zavzpomínal v odpovědi na naši otázku

17

„V Gaze semestr nezačíná“

Položili jsme několik otázek studentům FAMU v souvislosti s jejich demonstrací

SYNCHRON | 2—2025

20

Studentský neklid

Nejde o Gazu, ale o ovládnutí FAMU

22

Vítězky 1. ročníku filmové Ceny Česká Leonarda!

Během festivalu Finále Plzeň vyvrcholil 1. ročník filmové Ceny Česká Leonarda

24

Leonarda a já

Zora Cejnková, režisérka a zakladatelka Ceny Česká Leonarda

OBSAH

25

Klidně, věčně a otevřeně!

AČK, AFS, ARAS

26

Večer ARAS

28

Soukromá vyšší odborná škola filmová v Písku

Příští rok oslaví 30 let svého působení

70 let s fotografickou kamerou

29

Nejllepší povolání na světě je film

říká Jan Bílek, který letos na MFF Karlovy Vary vstoupil do Producentké síně slávy

30

Kouzlo loutek a poezie obrazu

Česká televize otevřela novou výstavu věnovanou tvorbě Šárky Váchové

32

50 let práva výrobce a co dál?

IVAN DAVID

33

APA – Industry day
Finále Plzeň

jak si stojí české filmy v zahraničí

34

Zpráva o digitalizaci

českých kinematografických záznamů v roce 2025

36

Seminář
Digitalizace v paměťových institucích III

37

Pohádky po babičce nominovány na Evropskou filmovou cenu

38

Sport film Liberec

28. ročník Sportfilm Festival Liberec

41

Jedenáctý ročník Festivalu Czech-In v Paříži

44

NEW TV
Market (NEM)

v Dubrovniku se konal již počtvrté

47

Odhalena pamětní deska Josefa Somra

48

OPUSTILI NÁS

Jaromír Kačer
Rudolf Adler
Theodor Pištěk

Udílání státních
vyznamenání,
Vladislavský sál,
Pražský hrad,
28. 10 2025
Foto Tomáš Fongus

28. ŘÍJNA 2025 PREZIDENT REPUBLIKY UDĚLIL STÁTNÍ VYZNAMENÁNÍ I NAŠIM KOLEGŮM

Řád Bílého lva občanské skupiny 2. třídy

panu ZDEŇKU SVĚRÁKOVI

doktoru honoris causa, spoluzakladateli Divadla Jára Cimrmana, dramatikovi, scenáristovi, herci, spisovateli a textaři; jedné z nejvýznamnějších osobností české kultury, za zvláště vynikající zásluhy o stát v oblasti kultury a umění

medaili Za zásluhy

paní ANNĚ GEISLEROVÉ

jedné z nejvíce oceňovaných hereček své generace, držitelce pěti Českých lvů – včetně tří pro nejlepší herečku vhlavní roli, spisovatelce a osobnosti pevných občanských postojů, za zásluhy o stát v oblasti umění

medaili Za zásluhy in memoriam

panu ALOISI ŠVEHLÍKOVI

významnému herci, dabérovi a divadelnímu pedagogovi, dlouholetému členu činohry Národního divadla a nositeli Ceny Thálie za celoživotní mistrovství, za zásluhy o stát v oblasti umění

GRATULUJEME !

MINISTR KULTURY MARTIN BAXA PŘEDAL STÁTNÍ CENY A CENY MINISTERSTVA KULTURY PRO ROK 2025

Státní ceny a Ceny Ministerstva kultury jsou výrazem uznání těm, kteří svým dílem obohacují naši společnost a posilují kulturní tradici. Jsou připomínkou, že kultura je nedílnou součástí identity naší země, řekl ministr kultury Martin Baxa ve Stavovském divadle 12. října při zahájení slavnostního večera.

Byli oceněni i naši kolegové:

Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti kinematografie a audiovize

byla udělena **Josefu Špeldovi**

za inovativní přístup kameramana při tvorbě filmových, a zejména televizních projektů; tvůrčím způsobem pracoval s magnetickým televizním obrazovým záznamem a povýšil žánr záznamů divadelních představení na specifickou uměleckou disciplínu, za pedagogickou práci na pražské FAMU, kde vychoval řadu předních českých kameramanů.

Cena Ministerstva kultury za přínos v oblasti kinematografie a audiovize

In memoriam byla udělena **Janu Kačerovi,**

herci a režisérovi, za uměleckou svěbytnost, s níž ztvárnil řadu ikonických filmových rolí, a kterou rovněž vynikala jeho bohatá režijní a herecká tvorba divadelní, a za příkladný celoživotní morální a občanský postoj.

Státní cena za literaturu

byla udělena paní **Zdeně Škvorecké, roz. Salivarové,**
za celoživotní dílo a péči o rozvoj české literatury.

Zdena Salivarová měla také podíl na kinematografii. Jako herečka ve filmu Farářův konec (1968), O slavnosti a hostech (1966), jako zpěvačka (Inkognito kvartet) vystoupila v televizním filmu Revue pro Banditu (1963), podle její novely Nebe, peklo, ráj byl natočen stejnojmenný televizní film (1992), podle jejího námětu a scénáře začalo v roce 1969 natáčení autobiografického filmu Anně K. je zima. Po několikadenní práci na exteriérech došlo v lednu 1970 k zákazu další realizace. Filmové materiály jsou pokládány za ztracené.

CENY FRANTIŠKA FILIPOVSKÉHO ZA DABING

20. září 2025 se v Přelouči uskutečnil už 31. ročník udílení cen Františka Filipovského za dabing. Od drobného nultého ročníku v roce 1992 se předávání cen rozrostlo ve velkolepou událost. Dnes se udílejí ceny nejen za hercův hlas, ale dále i dabingovým režisérům, zvukařům, překladatelům a úpravcům dialogů. Odborná porota zastupuje město Přelouč, Hereckou asociaci a Český filmový a televizní svaz FATES.

V letošním roce získali cenu v jednotlivých kategoriích:

Cena Františka Filipovského za nejlepší mužský herecký výkon v dabingu
(uděluje Město Přelouč)

PAVEL ŠROM

Cena Františka Filipovského za nejlepší ženský herecký výkon v dabingu
(uděluje Město Přelouč)

DAGMAR ČÁROVÁ

Zvláštní cena poroty za dětský herecký výkon v dabingu, tzv. „Kouzelný prsten“
(uděluje Herecká asociace)

JOLANA JIROTKOVÁ

Cena Františka Filipovského za překlad a úpravu dabingového AV díla
(uděluje Jednota tlumočnicků a překladatelů za přispění Obce překladatelů)

ALŽBĚTA ŠÁCHOVÁ a úprava **VERONIKA VESELÁ**

Cena Františka Filipovského za zvuk v dabingu
(uděluje Asociace pracovníků se zvukem a OAZA)

ZDENĚK MAHDAL ml. a **TOMÁŠ KRCHLÍK**

Cena Františka Filipovského za mimořádné dabingové zpracování AV díla
(uděluje FATES)

PETR POSPÍCHAL

Cena Františka Filipovského za dabingové zpracování TV seriálu
(uděluje FATES)

DANIEL KOŠTÁL

Cena Františka Filipovského za dabingové zpracování televizních, nebo filmových snímků animované a dětské tvorby
(uděluje Město Přelouč)

VLADIMÍR ŽDÁNSKÝ

Cena Františka Filipovského za dlouhodobou mimořádnou dabingovou tvorbu
(uděluje FATES)

režie **ZDENĚK ŠTĚPÁN** a mistr zvuku **ALEXANDR VRBATA**

Cena Františka Filipovského za dlouhodobé herecké mistrovství v dabingu
(uděluje Herecká asociace)

BOHUSLAV KALVA, DANIELA BARTÁKOVÁ, JAROMÍR MEDUNA a **JIŘÍ LÁBUS**

NOVÝ STÁTNÍ FOND AUDIOVIZE PŘINÁŠÍ VYŠŠÍ PODPORU A VÝHODNĚJŠÍ POBÍDKY

Novela zákona o audiovizi změnila od 1. ledna 2025 Státní fond kinematografie na Státní fond audiovize (SFA). Došlo tak k největší proměně českého audiovizuálního průmyslu za posledních více než 10 let.

Nejdůležitějšími novinkami je rozšíření podpory o seriály a videohry a navýšení procenta u filmových pobídek. S tím souvisí samozřejmě i změny a navýšení na příjmové straně Fondu a změny struktury.

Slova ministra kultury „*Novela zákona o audiovizi je jedním z našich klíčových legislativních návrhů, která přináší zásadní změny a významně mění současnou realitu audiovize. Zajistí audiovizi finanční prostředky a předvídatelnou budoucnost. Náš cíl je jasný: podpořit kvalitní český audiovizuální obsah a české filmové tvůrce, a pomoci našemu průmyslu prosadit se v zahraničí,*“ řekl ministr.

Zásadní změnou na příjmové straně je sjednocení výše takzvaných parafiskálních poplatků na 2 procenta. Znamená to zvýšení odvodů do Státního fondu audiovize z příjmů ze vstupenek do kin, z převzatého televizního vysílání prostřednictvím kabelových nebo satelitních televizí a od všech streamovacích platforem, které působí v České republice.

Nově to tedy znamená zpoplatnění nejen tuzemských, ale také mezinárodních platforem jako Netflix, Disney+, Amazon Prime apod., a to odvodem ve výši 3,5 %, který bude kombinací povinného odvodu do Fondu a přímých investic do místní tvorby. Povinný odvod je stanoven ve výši 1 procenta a zbývajících 2,5 procenta je ponechán na rozhodnutí každé platformy.

Slovo předsedy představenstva Státního fondu audiovize

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

transformace Státního fondu audiovize přinesla nejen nové zákonné rámce, ale také nové úrovně odpovědnosti. Úkolem představenstva je zajistit, aby se strategické směřování Fondu opíralo o jasná data, realistické finanční možnosti a dlouhodobé potřeby české audiovize jako celku. Naší prioritou je, aby rozdělování prostředků bylo transparentní, předvídatelné a skutečně přispívalo k rozvoji kvalitní a udržitelné tvorby.

Ve Fondu dnes spojujeme rozhodování odborných rad, které reprezentují jednotlivé oblasti tvorby, se strategickou rolí představenstva. Tím vytváříme systém, který má být zároveň otevřený, spravedlivý a profesionálně řízený. Naší ambicí je, aby Fond zůstal respektovaným partnerem pro tvůrce i pro stát – instituci, která rozumí svému oboru a umí reagovat na jeho výzvy s rozvahou a kompetencí.

Velmi si vážím dlouhodobé práce profesních sdružení, jako je FITES, která v české audiovizi zastupují autory, kameramany a další tvůrčí profese. Jejich hlas je v systému důležitý – pomáhá Fondu lépe chápat, jak se proměňuje samotná podstata filmové tvorby, jaké jsou potřeby praxe a kde může naše podpora mít skutečný dopad. Spolupráce s odbornou veřejností je jednou z podmínek, aby Fond zůstal živou institucí, která nejen rozděluje prostředky, ale také přispívá k celkové kultuře dialogu.

Změna ve vedení Fondu je zároveň příležitostí k novému pohledu i kontinuitě. Helena Bezděk Fraňková zanechala instituci v dobré kondici a s jasně nastaveným systémem podpory, který Veronika Slámová nyní přebírá v době, kdy audiovize prochází dynamickým obdobím. Představenstvo jí v této etapě bude oporou a partnerem, který dbá na stabilitu, odpovědnost a dlouhodobou strategii.

Přeji nám všem, aby česká audiovize zůstala odvětvím, které inspiruje, rozvíjí se a dokáže obstát v mezinárodním prostředí nejen svou kreativitou, ale i profesionalitou.

PETR DVOŘÁK,

PŘEDSEDA PŘEDSTAVENSTVA STÁTNÍHO FONDU AUDIOVIZE

A **VERONIKA SLÁMOVÁ,** FOTO MK ANETA KLIMEŠOVÁ

Veronika Slámová se od 18. 11. 2025 ujala vedení SFA

Požádali jsme o několik slov pro časopis Synchron

Do Státního fondu audiovize jsem nastoupila v listopadu a na svoji novou roli se těším. Věřím, že mohu být české audiovizi v pozici ředitelky prospěšná, a mým hlavním zájmem je vytvořit na fondu prostředí, které bude spolu-vytvářet a rozvíjet potenciál české audiovize. Myslím, že se svými různorodými zkušenostmi z oboru dobře chápu jeho specifika, včetně spolupráce s umělci a autory, které mimo jiné reprezentuje i FITES.

Já si schopných tvůrčích lidí velmi vážím a uvědomuji si, že bez nich nemůžeme mít kvalitní audiovizi. Z jejich pohledu se mohou často jevit požadavky státní administrativy při žádostech o podporu složité a náročné. Mým zájmem je, abychom naši agendu komunikovali srozumitelně, abychom nevytvářeli zbytečné administrativní překážky. Přitom ocením zpětnou pozitivní i negativní vazbu. Mým zájmem také je, aby mezi SFA a žadateli nebyla nějaká neprostupná zeď, ale naopak.

Fond tvoří několik orgánů a každý máme svoji úlohu, danou novým zákonem. Já jsem ráda, že o podporách rozhodují rady, složené ze zvolených zástupců z audiovize s praxí v dané oblasti. Jde o autonomní orgány a je to tak nastavené proto, aby rozhodovaly nezávisle a bez nějakých vnějších vlivů. Zároveň tu je představenstvo fondu, a to schvaluje klíčové koncepční parametry, například rozdělení peněz v rámci krátkodobých koncepcí. Jako ředitelka fondu jsem ráda, že fond je nastavený právě tímto způsobem, který výrazně posiluje kolektivní konsensus a odděluje pravomoci tak, aby nedocházelo k přílišné kumulaci moci a vlivu. To je podle mě zdravé a funkční prostředí, které je pro budoucnost české audiovize ideální. Jde přece o to, abychom podporovali kvalitní, originální a úspěšné audiovizuální projekty, které osloví nejen tuzemské diváky, ale podaří se jim reprezentovat českou kulturu také v mezinárodním prostředí.

VERONIKA SLÁMOVÁ, ŘEDITELKA SFA

**Helena Bezděk
Fraňková
s ministrem
kultury
Martinem
Baxou**

Foto zdroj MK

PODĚKOVÁNÍ za dosavadní práci ředitelce Státního fondu kinematografie Heleně Bezděk Fraňkové

Ministr kultury Martin Baxa udělil Heleně Bezděk Fraňkové rezortní medaili Artis Bohemiae Amicis za mimořádné zásluhy o českou kulturu a audiovizuální umění: „Ředitelka Státního fondu audiovize Helena Bezděk Fraňková se dlouhodobě a mimořádně zasloužila o rozvoj české audiovizuální kultury, o podporu domácí filmové tvorby a o posílení mezinárodní prestiže českého filmu. „*Svým odborným vedením, strategickým myšlením a osobním nasazením zásadním způsobem přispěla k vybudování systému veřejné podpory české kinematografie. Patří k osobnostem, které svou vizí a nasazením výrazně proměnily českou audiovizi. Díky její práci vznikl systém podpory, který dává prostor talentům a posiluje prestiž českého filmu doma i v zahraničí. Touto medailí jí chci poděkovat za odbornost, vytrvalost a lidskost, s nimiž české kultuře dlouhodobě slouží.*“

ČESKÁ TELEVIZE VSTUPUJE DO NOVE ÉRY PŘICHÁZÍ DIVIZE STRATEGICKÝ ROZVOJ A AI

Audiovize se mění rychleji než kdykoli předtím. Nové divácké návyky, digitální platformy a nástup umělé inteligence otřásají pravidly a postupy, na která jsme byli zvyklí desítky let. Česká televize proto zakládá Divizi strategického rozvoje a AI, místo, kde se bude testovat, zkoumat, propojovat a promýšlet, jak má veřejnoprávní televize fungovat v době, kdy je všechno v pohybu. Jde o zásadní krok, jak změny nejen sledovat, ale udávat jejich směr.

Úkolem divize je koordinovat inovace napříč celou ČT, aby nové technologie podporovaly tvůrce a nezahlcovaly systém. Budeme sledovat mezinárodní trendy, testovat nástroje pro výrobu i postprodukci, zjednodušovat pracovní postupy a hledat nové formáty v době, kdy hranice mezi televizí, sociálními sítěmi a interaktivním obsahem mizí. Součástí je i systematická práce s odpovědnou AI s jasnými pravidly, etickým rámcem a důrazem na ochranu tvůrců i diváků.

Další součástí naší práce bude vývoj pilotních projektů, které nám umožní rychle ověřovat nápady a technologie, aniž bychom zatěžovali výrobu. Půjde o malé experimenty: krátké série, AI nástroje, testy nových způsobů vyprávění či práci s publikem.

Zvláštní pozornost věnujeme mladému publiku. Proto vzniká skupina NEXT – žáci a studenti ve věku 12–18 let, kteří se zapojí do testování, workshopů i vývoje. Jejich pohled bude hrát roli v rozhodování o formátech a komunikaci, protože právě oni definují, jak se bude obsah v příštích letech konzumovat.

Divizi tvoří lidé, kteří se nebojí přesahů mezi obory a mají radost z inovací. Za všechny jmenujme producenta a pedagoga **MgA. Jiřího Vlachy, Ph.D.**, který propojuje televizi s digitálními a interaktivními médii. **JUDr. Veronika Macurová Křížová, LL.M.**, přináší evropskou expertizu v oblasti práva a etiky AI. Analytik a publicista **Milan Kruml** umí zasadit nové trendy do historického i dramaturgického kontextu. **Daniel Růžička** prošel klíčovými pozicemi v ČT a dlouhodobě se věnuje historii televizního vysílání i tématu propagandy v totalitním období.

V čele celé divize stojí **Alena Müllerová**, kreativní producentka, scenáristka, strategická manažerka a autorka, která v ČT vedla oddělení strategie programu, dokumentární a vzdělávací tvorbu i digitální projekty. Její zkušenost spojuje svět obsahu, inovací i strategie, přesně to, co je v éře AI potřeba.

Nová divize chce pracovat otevřeně, partnersky a s respektem k jednotlivým profesím. AI nesmí nahrazovat lidi, ale má jim pomáhat tam, kde to dává smysl. A protože jsme veřejnoprávní instituce, budeme každý krok komunikovat transparentně a s důrazem na bezpečnost, férovost a důvěru diváků.

Cíl je jednoduchý: aby Česká televize vstoupila do digitální éry sebevědomě, moderně a s jasnou vizí, která ctí její roli veřejné služby – a zároveň dává tvůrcům prostor tvořit způsobem, který odpovídá době, ve které žijeme.

ALENA OBERMAN MÜLLEROVÁ
ŘEDITELKA DIVIZE STRATEGICKÝ
ROZVOJ A AI

FAMU

80
FAMU

FAMU je jedna ze tří fakult Akademie múzických umění v Praze (DAMU, FAMU, HAMU) a pátá nejstarší filmová škola v Evropě.

Je zakládající členskou institucí mezinárodní asociace filmových a televizních škol CILECT, Evropské ligy uměleckých škol (ELIA), Evropského uskupení filmových a televizních škol (GEECT) a Evropské filmové akademie, institucionálním členem České společnosti pro filmová studia (CEFS).

Má dvanáct kateder, které vyučují stejný počet oborů v češtině a čtyři obory v angličtině (režie, kamera, střih a fotografie).

Počátky FAMU sahají až do roku 1946 – přesně v neděli 27. října byla dekretem prezidenta republiky Edvarda Beneše zřízena vysoká filmová škola (dnes Filmová a televizní fakulta Akademie múzických umění v Praze, zkráceně FAMU).

U zrodu FAMU stály tři významné osobnosti: Dr. Ing. Jaroslav Bouček, profesor brněnské techniky a odborník v oblasti teorie a technologie filmových a fotografických procesů; Karel Plicka, fotograf, dokumentarista a etnograf; a Antonín Martin Brousil, filmový a divadelní kritik a teoretik, který záhy uvedl FAMU na mezinárodní fórum a zajišťoval studentům i pedagogům důležitý kontakt s filmy, nedostupnými v československé distribuci.

Tři absolventi získali nejvyšší ocenění – cenu Americké filmové akademie: Miloš Forman, Jiří Menzel a Jan Svěrák.

Zdroj: <https://www.famu.cz/cs/fakulta/o-famu/historie-skoly/>

Program FAMU pro oslavy v roce 2026

Oslavy 80. výročí založení FAMU nabídnou několik programových linií.

Ve spolupráci s Národním filmovým archivem připravila škola pro kino Ponrepo celoroční cyklus deseti exkluzivních projekcí, které budou od ledna do prosince reflektovat historii i současnost fakulty. Úvodní večer zahájí pásma **FAMU o FAMU** – průřez studentskými filmy, v nichž se škola sama stává tématem napříč různými epochami i společenskými kontexty.

Snímky z formativního období 50. a 60. let nabídnou autentický obraz prostředí, jež studentům sloužilo nejen jako zdroj poznání a umělecké inspirace, ale také jako prostor každodennosti, soudržnosti, výzev i humorných situací. V programu se objeví mimo jiné legendární kolektivní žurnál **První občasník** (1961) či výjimečná historická mozaika **Zvukový film o FAMU** (1969). Projekce doplní diskuse s pamětníky. Na přípravě úvodního cyklu se podíleli filmoví historikové a současní pedagogové

FAMU – Jiří Voráč, Jan Bernard a Tereza Czesany Dvořáková.

Škola zároveň připravuje také speciální distribuční pásma a tematické programy určené pro filmové festivaly doma i v zahraničí. Konkrétní názvy těchto projektů budou představeny v průběhu roku.

Na podzim, v říjnu, FAMU chystá velkou multižánrovou událost, která spojí film, audiovizí, performativní umění i hudbu. Místo konání bude upřesněno.

KLAUDIE OSIČKOVÁ, FAMU

Redakce Synchronu připravila

„Aperitiv“ k oslavám 80 let FAMU v příštím roce

Z každé dekády školy její absolvent zavzpomínal v odpovědi na naši otázku:

Jaké to bylo, když jste byl/byla studentem/studentkou FAMU, a co vaši pedagogové? A rok udělení diplomu.

Jaromír Kallista, producent
diplom z r. 1964

Do ročníku nás tehdy vzali 13, v předchozím ročníku byli přijati jen tři. Studium na FAMU drželo pohromadě několik výjimečných osobností a praktiků. Šéfem katedry produkce byl Bohumil Šmída.

Spolu s Františkem Břetislavem Kuncem a Ladislavem Fikarem vedli jednu z barrandovských tvůrčích skupin. FAMU byla lidmi jeho druhu nasycena, řada pedagogů měla zásadní postavení na Barrandově, v Krátkém filmu nebo Československé televizi.

Velmi specifický vztah jsme měli k Milanu Kunderovi, kterého jsme obdivovali a jeho rozhled i zájem krásných žen mu záviděli. Velkým mágem byl A. M. Brousil, jenž mival velmi zajímavé a dobře připravené přednášky. Domnívám se, že právě jemu škola vděčila za svůj mimořádný prostor pro svobodné diskuse.

Výhodou někdejší FAMU, sídlící v Klimentské ulici, byla takřka rodinná, velmi intimní atmosféra.

Celé její studentské osazenstvo se vešlo do jedné větší učebny, které se říkalo „Áčko“.

Když se škola přestěhovala do Lažanského paláce, začal se rozrůstat i počet kateder, intimita a pocit sounáležitosti už byly porušeny.

Zatímco řada mých spolužáků opovrhovala točením školních cvičení, já jsem se

jich s chutí zhostil a hned od prvního ročníku jsem se podílel na natáčení ročníkových a absolventských filmů. Tam jsem si v podstatě vyzkoušel vše, co výkonná produkce znamená, byť jen v menším.

Ze spolužáků jsem si byl nejbliž s Evaldem Schormem, s Karlem Vachkem.

Vzpomínám si na rostoucí vliv tehdejší filmové kritiky, texty A. J. Liehma nám otvíraly řadu souvislostí uvnitř naší kinematografie a spojovaly ji se světovou. Vzpomínám na ostré a kritické diskuse s Karlem Kachyňou i Zbyňkem Brynychem.

Dostávaly se k nám kvalitní zahraniční filmy i díky tak podivné instituci jakou byl Filmový festival pracujících. Ústřední ředitelství filmu promítalo zahraniční filmy pro výběrovou komisi filmů. Filmové kopie se promítaly po dílech. Když promítač založil další díl, ten předešlý jsme si půjčili a odvezli do školní projekce v Klimentské, a po promítnutí hned vrátili. Tak jsme viděli i my filmy jen s půlhodinovým zpožděním. Promítač, který s námi tuto podvratnou činnost prováděl, se jmenoval pan Komrz.

(VÝBĚR ZE VZPOMÍNEK Z KNIHY FILMAŘ JAROMÍR KALLISTA (NA POKYN AUTORA) VYBRALA J. T.)

Andrej Barla, kameraman
diplom z r. 1964

Opakoval jsem 1. ročník, byli jsme dva. Neodevzdali jsme včas potřebné práce a vršily se hříchy, ale dostali jsme oba výjimečné povolení znovu absolvovat první ročník.

Doc. Ján Šmok, vedoucí katedry kamery, přišel s nápadem „Vyfoť si co chceš, mimo zadaná cvičení“. Na chodbě, na poschodí, kde byla katedra kamery, každý její student si vybral místo na chodbě a zatloukl hřebík pro svůj „klikrák“ se svým jménem, kde bude vystavovat.

Na mě, repetenta, zbylo místo u výtahu, nikoliv na chodbě, výtahem nesměli jezdit studenti.

Jednou, když jsem ukládal do klipu svoji fotografie, šel kolem doc. Šmok, podíval se, a nejdnou utrousil „zase tady rámuješ další šunku“, repetent se musí snažit.

Ročníkové barevné cvičení jsme s Jurajem Jakubiskem natočili na Slovensku ve slepičárně v obci Hanýska. Jeli jsme na Slovensko s Jurajem sami dva s celým potřebným vybavením 35 mm kamery, vlakem do Košic a dále autobusem do Hanýsky. Doc. Šmok byl s naší prací spokojen.

Přestože jsme s Jurajem Jakubiskem neměli ještě dokončený absolventský hraný film (1963), doporučil mě doc. Šmok režisérovi Otakarů Vávrou k natočení jeho barrandovského filmu Zlatá reneta. Když mě za O. Vávrou poslal do jeho kanceláře, myslel jsem si, že mě oba zkouší... a mezinárodně oceňovaný film Zlatou renetu (c.) 1965 jsem s Vávrou na Barrandově natočil v r. 1963/64.

O studium FAMU jsem se ucházel hned po maturitě v r. 1958 ze střední školy Umeleckého priemyslu v Bratislavě. Byli jsme 4 spolužáci ze třídy, kde byl také obor fotografie. Byli jsem všichni čtyři na FAMU.

První roky studia se veškerá výuka konala pouze v Klimentské ulici a až od r. 1960 se přednášky konaly v Lažanském paláci. Atmosféra studia v pohodě. Bydlel jsem na koleji v Hradební ulici. Báječné. S muzikanty muzika, baleríny byly potichu ☺.

Elmar Kloss
diplom z r. 1967

Měl jsem to štěstí, že jsem nastoupil na FAMU – obor filmové režie – na podzim roku 1960, v době, kdy se ve společnosti povolna prosazovalo politické a kulturní uvolňování! Na škole tehdy studovali budoucí hvězdy „Nové vlny“ šedesátých let Evald Schorm, Věra Chytilová, Jiří Menzel, Jan Schmidt, Pavel Juráček, Antonín Máša a řada dalších. Celkovou nadějnou atmosféru na fakultě zajišťoval v první řadě tehdejší rektor AMU a zároveň profesor filmové vědy a teorie A. M. Brousil. Jak už bylo zmíněno, dokázal pro studijní projekce zajistit všechny filmy z tzv. „výběrovky“, které jinak mohli vidět jen prověření pracovníci Ústředního ředitelství čs. Filmu, Filmexportu a někteří kritici.

Navíc jsme měli perfektní pedagogy – např. Otakara Vávru, Karla Kachyňu, mého otce, Bořivoje Zemana na filmovou režii, Jana Matějovského na režii televizní, Otomara Krejču na filmové herectví, Milana Kunderu na dějiny světové literatury, Františka A. Dvořáka na filmovou dramaturgii, „fajfku“ Kučeru na filmový střih a řadu dalších.

Bohužel všechny naděje na další svobodnou tvorbu skončily okupací v srpnu r. 1968 a následnou „normalizací“ 70. let.

Katarína Vaculíková Slobodová
scenáristika a dramaturgyně
diplom z r. 1973

Zažila jsem nádherných velmi proměnlivých pět let na katedře scenáristiky a dramaturgie. Začalo to napínavými přijímačkami na jaře rušného roku 1968, které s námi absolvoval Karel Kryl a děsně nás prudil, protože si na chodbě pořád zpíval ruské častušky, ano, na jaře r. 1968 (nevzali ho, odešel ze třídy dolů do Slavie a tam nenapsal povinnou povídku na zadané téma). Naším úžasným „ročníkovým vedoucím“ od podzimu 1968 byl Milan Kundera, bohužel jednomu v prvéku, pak dál nesměl a vystřídal ho dramaturg FSB Vladimír Bor.

Neměl to s námi po Kunderovi lehké, ale i tak to byla v začínající normalizaci velká výhra. Ještě jsme zažili prof. Daniela, který se přišel s celým ročníkem rozloučit, než zmizel v USA. Měli jsme zápočet z režie u skvělého prof. Elmara Klose, zábavného doc. Mikiho Kučeru a na filozofii a estetiku fajn doc. Ferbara. A ostatní? No, nestojí za zmínku. A v posledním ročníku 1972/73, kdy se píší a odevzdávají pouze dvě diplomové práce, nám dodatečně přidali 2 předměty, o které jsme zřejmě „přišli“ v 1. ročníku, asi něco velmi politického, bez čeho nešlo FAMU dokončit, cosi jako marxismus, politická ekonomie, už netuším co, a ani to, jak jsme tím zásahem prolezli.

Olga Sommerová, režisérka
diplom z r. 1977

Na FAMU jsem začala studovat v roce 1972 v době nastupující normalizace, ze které vyplývala moje osobní společenská deprese. Z FAMU bylo vyhozeno mnoho vynikajících pedagogů. Katedru dokumentu vedl profesor František Šulc, přezdívaný papá Šulc. Učil tam i profesor Jiří Lehovec a profesor Antonín Navrátil, jehož semináře o historii dokumentárního filmu s projekcemi starých filmů měly pro nás velký význam. Útěchou nám byla paní doktorka Hana Jemelíková, jejíž dramaturgická práce na našich filmech měla pro nás smysl. Jinak jsme na výuku nechodili rádi s přesvědčením, že se nic moc nedozvíme, a tak jsme čas trávili v kavárně Slavia, kde jsme se se spolužáky vzájemně inspirovali při tvorbě svých filmů. Každopádně jsme možnost studovat FAMU považovali za obrovskou výhodu, protože škola tenkrát byla v moři společenského zmaru ostrovem svobody.

Irena Pavlásková
režisérka, scenáristka
diplom z r. 1985

Studovala jsem na FAMU v první polovině 80. let na katedře dokumentaristiky a musím říct, že to byla taková malá oáza relativní volnosti. Na hrané tvorbě to měli spolužáci trochu tužší, prověření soudruzi režiséři jejich nápady dost cenzurovali. Ale i u nás na dokumentu byl jeden spolužák vyloučen ze školy za tzv. protistátní film, když točil o tom, jak se prodávaly LP desky na tehdy zakázaných burzách. Tenkrát nás bylo hodně, kteří jsme se ho šli na vedení školy zastat; a jeho vzali zpátky. Byl to takový první ukazatel, že se nemá nic vzdávat.

Já jsem na dokumentu točila vlastně od prvéku takové spíš polohrané nebo hodně stylizované hrané filmy a moji pedagogové mě nechali. I když jsem se žánrově vzdalovala zadaným tématům, říkali mi, že nejdůležitější je v tvůrci podpořit jeho osobnost. A za to jsem jim moc vděčná, hlavně profesorovi A. Navrátilovi a paní J. Krylové.

V dnešních dnech se vedení FAMU vyvěšováním vlaječek teroristů a jejich podporou (na 7. 10. !) dostává na úroveň morálního dna. Tohle prznění dobrého jména moji alma mater mě nejen mrzí, ale považuji to za fatální selhání školy.

Marek Jícha, kameraman
diplom FAMU z r. 1992

Moje studium na FAMU bylo velmi zajímavé. Dostal jsem se na katedru kamery hned napoprvé v roce 1986. Ona to také byla moje poslední možnost, protože mi bylo už 26 let. Pracoval jsem před tím 5 let v Krátkém filmu Praha jako asistent kamery. Na FAMU byla příjemná a tvůrčí atmosféra, pustil jsem se ihned do studií sofistikovanějších kameramanských problémů, s čímž mi hodně pomáhali moji pedagogové. Prof. Jiří Macháně byl významným a vynikajícím pedagogem. Podporoval moje složitější projekty. Spolupodílel se spolu s vedoucím katedry kamery prof. Janem Kališem na realizaci celovečerního filmového cvičení Vojtěch, řečený sirotek, rež. Zdeňka Tyce, na kterém jsem pracoval jako švenkr u kameramana filmu Jaromíra Kačera. Zažil jsem skvělé pedagogy – Jaroslava Kučeru, Jana Čuříka, Svatopluka Malého, Jiřího Šimunka, Jana Eigla, Miroslava Urbana, Jaromíra Šofra a mnohé další.

Při studiu FAMU v roce 1989 jsem byl ve čtvrtém ročníku a zažil jsem zde „sametovou revoluci“, tedy okamžik, kdy studenti FAMU převzali moc nad školou, vyhlásili okupační stávku a zahájili studentské televizní vysílání v boji proti komunistickému vedení země. Já jsem pořizoval dokumentaci na 35mm filmový materiál v malé skupince, kterou tvořili studenti Petr Orozovič, Petr Zelenka, bratři Formanové a zvukař Michal Holubec. Z tohoto našeho týmu vyšel 35mm filmový dokument – reportáž s názvem Kardinál, pojednávající o kardinálu Františku Tomáškoví. Natačel jsem revoluční záběry na balkoně Melantrichu na zaplněném Václavském náměstí, na tribuně na Letné, při mši věnované sv. Anežce České, a při různých revolučních děních v Praze.

FAMU jsem absolvoval filmem Malčik, režiséra Davida Síse, distopický příběh o konci světa, kdy se zbytky lidské populace ukrývají před silným UV zářením a bojují o přežití.

Na školu velice rád vzpomínám, je to vybroušený drahokam, vznešená tvůrčí akademie, kde pedagogové sdílejí své zkušenosti z jejich živé tvorby se studenty, kterým radí s jejich tvůrčími pokusy. V současné době na FAMU učím a vím proto, že současní pedagogové usilovně bojují za to, aby se FAMU nezměnila. Tlaky na to jsou obrovské. Byla by to nesmírná škoda, kdyby se FAMU podařilo zadusit do podoby běžných škol bez tvůrčího potenciálu a filmového srdce, kterou FAMU stále má.

Robin Kvapil, režisér
diplom r. 2016

Byla to hrozná legrace. Skvělí spolužáci, od kterých jsem se učil, a Karel Vachek – jedinečná osobnost, která svou silou kolem sebe udržovala lidi s jinými názory, abychom si je jako studenti mohli prohlédnout. Taková FAMU už neexistuje.

Marta Nováková, režisérka
diplom z r. 2005

Studovala jsem na FAMU v letech 1998–2005 (od roku 2000 souběžně rusistiku na FF UK) a podobně jako řada absolventů katedry režie na toto studium nevzpomínám úplně ráda. Na katedře – a vlastně na celé FAMU – působila řada toxických osobností i vytižených profesionálů z praxe s „jasnými názory“, a atmosféra byla spíše napjatá než přátelská. Přesto mám mnoho hezkých vzpomínek na některé pedagogy, pracovníky školy (např. sekretářky kateder a knihovnice) i spolužáky.

Poslední roky jsem už studovala částečně mimo systém (natáčela jsem celovečerní debut a zároveň byla na stáži v Moskvě na VGIKU), přesto jsem uvítala změny na katedře i na škole po tzv. bregantovském převratu. Částečně se obměnilo obsazení, na katedře režie se konečně zavedl systém dílen, takže si studující mohli vybírat pedagogy, a atmosféra mi tehdy připadala uvolněnější a svobodnější.

Z pedagogů bych ráda zmínila doc. Marii Mravcovou (světová literatura) a doc. Zdenu Škapovou (světový film).

Daria Kascheva, animátorka, režisérka
diplom z r. 2023

FAMU pro mě byla hlavně místem skutečné svobody – měla jsem prostor hledat vlastní filmový jazyk, experimentovat a ne jen „plnit zadání“, a nikdy jsem necítila, že by mě pedagogové v tomhle směru omezovali. Stejně zásadní pro mě bylo Studio FAMU: zázemí, vstřícnost a ochota vedení hledat konkrétní technická řešení byly klíčové k tomu, aby moje často ambiciózní a na první pohled nerealizovatelné nápady vůbec mohly vzniknout v praxi. Velmi důležité také bylo, že škola nebránila hledání financí z dalších zdrojů, ani spolupráci s profesionálními producenty; ze setkání s dalšími studenty a absolventy jiných zahraničních škol vím, že to rozhodně není samozřejmost. Díky této otevřenosti jsem si už během studia mohla vyzkoušet, jak své projekty reálně připravovat a financovat v profesionálním kontextu, ne jen v chráněném prostředí školy.

ZDRAVÍM, DARIA
PŘIPRAVILA JANA TOMSOVÁ A REDAKCE

„V GAZE SEMESTR NEZAČÍNÁ“

Položili jsme několik otázek studentům FAMU v souvislosti s jejich demonstrací „V Gaze semestr nezačíná“ v budově školy 6. října 2025, v předvečer výročí teroristického útoku Hamásu 7. října 2023 na účastníky hudebního koncertu na území Izraele.

Zároveň připojujeme další, související vyjádření k této studentské demonstraci a uvádíme odkazy.

Studenti odpovídají na naše otázky:

Nás by zajímal kompletní názor vás, studentů, na Izraelsko-palestinský konflikt. Měli jste potřebu před vaším protestem na FAMU diskutovat situaci s vašimi pedagogy? A pokud ano, jak diskuse s pedagogy probíhala? Předpokládáme z dostupných informací, že tento společný protest s dalšími vysokými školami v ČR byl koordinován, impulz pro společný protest vzešel z FAMU? Určitě budeme rádi za vaše případné další myšlenky.

Studenti odpovídají:

Dobrý den, děkujeme vřele za poskytnutí platformy. U nás v Česku máme v pohledu na izraelsko-palestinský konflikt tendenci vidět pouze příběh Židů, kteří na útěku před evropským antisemitismem našli svůj domov právě v Palestině. Jako studentský kolektiv se snažíme upozornit i na odvrácenou stranu věci, a to na příběh palestinského lidu, který byl ze své domoviny násilím vyhnán a který posledních 77 let bojuje o lidskou důstojnost a mnohdy i o své vlastní přežití. V českém veřejném a mediálním prostoru se dostává veškeré pozornosti a soucitu obětem konfliktu na izraelské straně. Naproti tomu o obětech palestinských se v lepším případě nemluví, v tom horším pak bývá jejich smrt ospravedlňována řadou zaběhlých předsudků. Domníváme se, že za tímto stavem naší společnosti stojí dlouhodobá traumatizace hrůzami holokaustu, odpor k postojům minulého režimu, který z čistě instrumentálních důvodů podporoval palestinské osvobozenecké hnutí, a také internalizovaný rasismus či islamofobie. Dalším faktorem je samozřejmě i závislost mnohých na českém mediálním prostoru, který je v tomto ohledu až absurdně jednostranný. V zahraničních médiích se přeci jen dozvídáme mnohem více o palestinských obětech nejen Izraelem páchané genocidy v Gaze, ale také i vzrůstajícího osadnického násilí na Západním břehu Jordánu.

Na tuto pro nás nepřijatelnou skutečnost se snažil upozornit i náš happening z 6. října s názvem „V Gaze semestr nezačíná“. Hlavním účelem akce bylo upozornit na fakt, že v Gaze byly za poslední dva roky vyraženy z provozu či zcela zničeny všechny místní univerzity. Zavraždění pak byli mnozí z řad našich palestinských vrstevníků. V kolektivu přibližně třiceti lidí jsme tak napříč budovou FAMU vyvěsili palestinské vlajky a banner s nápisem „Studentstvo FAMU proti genocidě“. Poté jsme vystoupili před budovu školy, kde demonstrace po 20 minutách skončila. Právě vyvěšení palestinských vlajek den před dvouletým výročí masakru

v izraelských osadách hnutím Hamás nám v následujících týdnech bylo opakovaně vyčítáno. Upřímně nás reakce mnohých „slavných absolventů“ FAMU a třeba i některých senátorů zaskočila. Nedomnívali jsme se, že po dvou letech neustávajících masakrů v Gaze se naše akce vyjadřující sounáležitost s oběťmi genocidy setká s tak závažným nepochopením. Tak silné odmítnutí nám nedává smysl především ve světle četných vyjádření různých mezinárodních institucí o dění v Gaze. Genocidu potvrzují Amnesty International, Mezinárodní asociace pro studium genocid (IAGS), nezávislá vyšetřování OSN, Human Rights Watch nebo izraelská lidskoprávní organizace B'Tselem. Naši odpůrci bohužel evidentně žijí ve zcela odlišném informačním prostoru než my. Přejde nám ale spravedlivé uplatňovat lidskoprávní hodnoty jedním metrem na všechny strany konfliktu a nerozdělovat civilní oběti podle národnostní příslušnosti či náboženství.

Za naše vyjádření podpory palestinskému lidu nás různé osobnosti křivě osočily z terorismu či antisemitismu. Tato závažná provinění ale odmítla sama Policie ČR. Náš kolektiv rázně odmítá jakoukoli formu antisemitismu či terorismu. Na rozdíl od našich oponentů ale vnímáme za nepřijatelný i rasismus či islamofobii. Zásadně odmítáme také násilné řešení jakéhokoliv konfliktu. Také jsme nikdy nevyjádřili podporu žádné konkrétní palestinské politické frakci. Palestinská vlajka je symbolem všech Palestinců jak v Gaze, na Západním břehu Jordánu, tak i palestinské diaspory, která byla ze své domoviny vyhnána a dnes tak čítá většinu palestinské populace. Vyvěsit palestinskou vlajku je proto pro nás stejně přirozený akt solidarity, jako pro nás bylo vyvěšení ukrajinské vlajky po vpádu ruské armády do Ukrajiny.

Protože naše akce byla menšího rozsahu, necítili jsme potřebu ji dopředu konzultovat s pedagogickým sborem fakulty. Po následné odmítavé reakci v médiích jsme se ovšem ihned pustili do komunikace

s orgány školy, pedagogy, zaměstnanci i spolužáky. Veskrze se nám od většiny dostalo hlasů podpory. Zkousíme také přímo komunikovat s našimi výraznými odpůrci z řad pedagogů, ovšem mnoho z nich se s námi zatím bavit odmítá. Začátkem prosince bude FAMU pořádat ve spolupráci s AVU a UMPRUM společné mediované plénium, kde snad konečně dojde k navázání širšího dialogu.

Akci „V Gaze semestr nezačíná“ svolal vesměs studentský spolek Prague4PalestineYouth. Šlo o společnou akci 13 vysokých škol a jedné střední školy, nikoli o iniciativu pouze studentstva FAMU. Naše fakulta ovšem získala nejvíce mediální pozornosti, pravděpodobně díky tradici „hvězdného systému“, kdy mnozí slavní filmaři a jejich názory dostávají opakovaně mediální prostor, i když jim chybí jakákoliv specializace v oboru na dané téma – v tomto případě blízkovýchodní historie či politiky, antisemitismu nebo extremismu celkově. Jejich názory přesto nejsou často vystaveny kritickému pohledu.

Celkově vnímáme izraelsko-palestinský konflikt jako důsledek izraelského expanzivního osadnického kolonialismu. To nicméně v žádném případě neomlouvá útok teroristického hnutí Hamás dne 7. října 2023 na civilní obyvatelstvo Izraele. Odkaz těchto obětí jsme nikdy neznevažovali. Přejde nám jednoduše důležité tuto nepřijatelnou tragédii nezneužívat k ospravedlňování jiné tragédie, tedy genocidy na palestinském lidu. Hodnotově nám jde především o respekt k základním lidským právům a šíření bazálního soucitu s bezmocnými. V tomto případě usílíme o ukončení podpory pokračujícího násilného jednání ze strany státu Izrael. Obáváme se totiž, že pokud konflikt poběží stále v nastaveném kurzu, izraelsko-palestinský konflikt skončí dokonanou genocidou v Gaze a etnickým vyčištěním palestinského lidu a jeho kultury z oblasti historické Palestiny.

ZA STUDENTY FAMU GEORGIJ MEŽUJEV, KDT

Prohlášení Iniciativy za kritickou akademii (IZKA) z 1. 10. 2025
<https://www.criticalacademy.cz/2025/10/01/v-gaze-semestr-nezacina-prohlaseni-izky-k-pokracujicimu-izraelskemu-nasili-a-scholasticide-v-gaze/>

VEDENÍ FAMU

stojí za svými studujícími, vyučujícími a ostatními zaměstnanci a zaměstnankyněmi, kteří v diskusi projevují slušnost, věcnost a respekt. Usilujeme o to, aby fakulta zůstala prostorem otevřenosti a vzájemné úcty, kde lze svobodně vyjadřovat nesouhlas i solidaritu, aniž by kdokoli musel čelit nátlaku či zastrašování kvůli svým postojům. Současné útoky vůči členům a členkám akademické obce považujeme za zcela nepřijatelné. Celé vyjádření najdete na: <https://www.famu.cz/cs/aktuality/vyjadreni-vedeni-fakulty-famu-prostor-pro-dialo-5001/>

AKADEMICKÝ SENÁT FAMU

se připojuje k prohlášení „V Gaze semestr nezačíná“
Praha 9. 10. 2025 – AS FAMU na svém dnešním zasedání přijal usnesení upozorňující na to, že asi 90 tisíc Palestinců a Palestinek nemůže studovat, protože útoky Izraele zničily v Pásmu Gazy univerzitní budovy:

„Spolu se začátkem semestru si připomínáme události 7. října 2023, kdy došlo k masakru nevinných izraelských civilistů. Již téměř dva roky sledujeme neproporní reakci státu Izrael vůči obyvatelstvu Pásmu Gazy i dalších palestinských území. Akademický senát FAMU vyjadřuje znepokojení nad porušováním lidských práv a připojuje se tímto k výzvě Iniciativy za kritickou akademii (IZKA), která chce upozornit na to, že pro studující a vyučující v Gaze nyní na rozdíl od Česka *Semestr nezačíná*, protože v průběhu uplynulých dvou let došlo ke zničení univerzitní infrastruktury.“

Vyjádření vedení AMU ze 14. října 2025
<https://www.famu.cz/cs/aktuality/vyjadreni-vedeni-amu-k-aktivite-v-gaze-semestr-nez-4992/>
Otevřený dopis rektorce AMU doc. PhDr. Ingeborg Radok, rektorovi AVU prof. Tomášovi Pospiszylovi, Ph.D., rektorovi UMPRUM prof. PhDr. PaedDr. Jindřichovi Vybíralovi, DSc., děkanovi FAMU PhDr. Davidovi Čeňkovi
<https://www.novinky.cz/clanek/specialy-dokumenty-otevreny-dopis-k-vyroci-7-10-2025-40544333>

PŘÍPRAVILA JANA TOMSOVÁ A REDAKCE

STUDENTSKÝ NEKLID: NEJDE O GAZU, ALE O OVLÁDNUTÍ FAMU

Text vyšel v časopise Neovlivní Sabiny Slonkové
S jejím souhlasem můžeme publikovat v tomto vydání časopisu Synchron 2/2025

Režisér Jan Hřebejk s odstupem pár týdnů – a už bez emocí – popisuje, co se ve skutečnosti skrývá za vyvěšenou palestinskou vlajkou. Ta se objevila na chodbách Filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění v Praze na výročí události ze 7. října 2023, kdy teroristé palestinské islamistické organizace Hamás spáchali největší pogrom na Židy od druhé světové války. „Studenti jsou tady použiti jako živý štít,“ píše o situaci na fakultě v textu pro časopis Neovlivní.cz. Jan Svěrák, Václav Marhoul, Jan Hřebejk, Ivo Mathé, Irena Pavlásková, Ondřej Trojan, Ivan Trojan, Petr Jarchovský, David Vávra a desítky dalších bývalých absolventů FAMU sepsali otevřený dopis, v němž nesouhlasí s tolerováním palestinských vlajek na českých univerzitách na výročí masakru ze 7. října.

Režisér Hřebejk popustil emoce a na síti X se nijak nekrotil. Psal: „K tomu mám jako absolvent této školy: Jděte do ha**lu vy srá**i! Jdi do pr**le, ty pozéře Radime Procházko i s celým Akademickým senátem. Jděte do pr**le, vy antisemitští dobytčové. Že se nestydíte!“ Na podstatě svých slov ani dnes nic nemění. V textu pro Neovlivní.cz nicméně používá jiný slovník a odhaluje, v čem vidí podstatu celé události. „Palestinská vlajka vyvěšená na výročí židovského Pogromu je antisemitský symbol, i když to bude kdokoli okecávat do zblbnutí. Následné argumenty, že to vyvěsili už 6. 10., takže jde o začátek akademického roku, už vnímám jen jako zbabělé výmluvy level Filip Turek.

Nechci tu moralizovat. Chápu, že mladí lidé se staví na stranu utlačovaných a kritizují izraelskou vládu. Mají na to svaté právo, a hlavně mi to ani v nejmenším nevadí. Ale vyvěšovat palestinské vlajky v době výročí největšího pogromu na Židy od války je pro mě nechtuté. To není projev empatie, ale cynismu.

Protestovat proti izraelské politice můžeme kdykoli, ale ne v den, kdy teroristé vraždili civilisty. To je přesně ta chvíle, kdy je nutné projevit nějakou zdrženlivost a respekt. Jenže ono v tomhle příběhu nejde o studenty a jejich vyjádření solidarity s lidmi v Gaze. Ale o ovládnutí FAMU. Na FAMU jsem nějakou dobu byl a vím, že ve skutečnosti je to o lidech, kteří

jsou tam ve vedení, cítí se jako majitelé pravdy, a studenty využívají jako živý štít. A právě proto, že jsem tam působil, taky vím, proč se tak chovají a jaké metody k tomu používají.

Vidím to zkrátka jako další pokus současného vedení FAMU vytvořit atmosféru, díky které budou moci vyhodit pedagogy, kteří se jim nelíbí. Pokus vytvořit situaci, kdy bude možné potrestat některé pedagogy za „urážku studentů“, případně „poškození jména školy na veřejnosti“.

Na FAMU se to děje opakovaně. Nepovedlo se jim to s režiséry Jaroslavem Brabcem, Michaelou Pavlátovou ani scenáristou Petrem Jarchovským. Teď to zkusili s režisérem Markem Boudou, který studentům promítal oscarový film Obchod na korze a následně s nimi mluvil o antisemitismu, přičemž měl některé studenty „urazit“.

Studenty z toho neviním. To nejsou žádní hlupáci, jen se nestačí dozvědět, kdo je kdo. Stráví tam dva tři roky a jdou pryč.

Ale akademický senát je využívá, zahrnuje je do své svaté množiny: my, studenti reže a akademický senát, jsme ti idealisté, nám jde o humanitu a pomoc bezmocným. A ti druzí z komerčního mocného mainstreamu – Hřebejk, Mathé, Svěrák a spol. – nemají dostatek citu, podporují Izrael a vedou válku s humanitními studenty.

Celé to kulhá.

My přece na rozdíl od vedení FAMU nemáme tu moc vypsát

konkurz na nějaké místo na FAMU, nebo někomu z přednášejících snížit plat, nebo ho dokonce vyhodit. My nepotujeme institucemi, ze kterých dojíme peníze. My jsme na volné noze, chodíme s kůží na trh a nejsme ti, kdo mohou škrtat a podepisovat smlouvy s pedagogy. I proto se lidé zevnitř FAMU bojí mluvit, protože mají smlouvy.

A tak to celé vždycky vyhrězne při nějaké podobné příležitosti, jako byly palestinské vlajky. Zkusím popsat celý ten problém, a nechci, aby to vyznělo nějak agresivně.

Je potřeba vědět, že když na katedře filmové vědy studuje pět studentů, tak se z toho odvíjí plat profesora. Když máš málo studentů, máš malý plat. Aby ti profesoři brali aspoň nějaké peníze, tak se těch studentů bere čtyřikrát, pětikrát tolik. Což znamená, že každý rok tady vstupuje do prostoru 120 filmových vědců. Ale co tady mají zkoumat? Ten prostor je velmi malý.

Někomu se pak podaří prolézt nějaké stupínky na pozici děkanky FAMU; a co udělá? Bude vytvářet prostor pro své kamarády, kteří na tom malém prostoru nemají uplatnění.

FAMU kdysi vymysleli praktičtí filmaři. A proto má skvělou pověst, protože ty obory vymysleli praktici a probíhala tam praktická cvičení.

Jenže někdy koncem devadesátých let se začala šířit idea, že by škola měla víc fungovat jako univerzita a mít více teoretického vzdělávání.

Když jsi bezejmenný filmový teoretik těsně po škole, ale máš diplomku na dílo Andreje Tarkovského, tak jsi vnímán jakoby morálně výš než třeba praktik Jarchovský, který napsal pětadvacet filmů i s nominacemi na Oscara. Ten Tarkovskij je přece lepší. Jde Tarkovskij proti Jarchovskému. Nikoli bezejmenný začátečník proti zkušenému profesorovi s úctyhodným profesním životopisem.

Svou kritikou a otevřeným dopisem k palestinským vlajkám jsme jen navštívili to, co se za zavřenými dveřmi na FAMU roky odehrává. A o čem se

mlčí. Je to boj o moc. Nechci být ale osobní, nechci na ně plivat. Ostatně některé filmy, které produkoval zmiňovaný předseda akademického senátu Procházka, mám v úctě.

Jako umělce si Bohdana Slámy vážím, lidsky už s ním mám dnes z těchto důvodů problém. Diskuse je ale v tomto případě strašně těžká. Máme proti sobě majitele pravdy zaštiťující se „vůli studentů a jejich pocity“. A mlčíci (často k těmto sporům lhostejná a neinformovaná) většina na FAMU si to nechce rozházet s uječenou menšinou.

To všechno však neznamená, že máme mlčet ve chvíli, kdy se děje něco tak přes čáru vkusu a respektu, jako se dělo teď.

Rád bych věřil, že to celé nebyl záměr studentů. Ale o metodách vedení školy, jak posilovat svoji moc, manipulovat studenty, nebo se za ně naopak schovávat a účinně vytvářet atmosféru nejistoty a strachu, si s dovolením budu dál myslet svoje.

Ať žije FAMU poctivá, kde se nevyhazují profesoři pro odlišný politický názor.

Vítězky 1. ročníku filmové Ceny Česká Leonarda!

Vítězkou Ceny Luxor Česká Leonarda:

adaptace původního českého literárního díla a tvůrčího stipendia ve výši 200 000 Kč, se stala scenáristka **Magdalena Drahovská** s projektem Smíchovská dívka.

Vítězkou Ceny OOA-S Česká Leonarda:

animovaná tvorba, se kterou se pojí tvůrčí stipendium 150 000 Kč, porota jmenovala **Veroniku Zacharovou** a její projekt Zatoulaná.

Vítězkou Ceny Česká Leonarda:

dokumentární tvorba „Femina Femininum – žena není tabu“, se kterou se pojí tvůrčí stipendium 100 000 Kč, je režisérka **Olga Dabrowská** s projektem Ohrožení.

Sabina Mladenová

Markéta Sára Valnohová

Denisa Müllerová

Anna Mastníková

Zuzana Piussi Natálie Císařovská

Česká Leonarda přináší konkrétní podporu tvůrkyním, jejichž hlas je v audiovizuálním prostoru dosud nedostatečně slyšet. Cílem je umožnit rozvoj kvalitních scénářů a projektů z ženské perspektivy a pomoci jim k jejich realizaci.

Ocenění filmařkám předali zástupci partnerů České Leonardy. V kategorii adaptace knihy to byl Ondřej Beníš, vedoucí marketingu nakladatelství Euromedia, kategorii animovaná tvorba předala Eva Štěpánková, ředitelka OOA-S Ochranné organizace autorské – sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl, z.s., a kategorii dokument zaštitila a cenu předala Lilia Khousnoutdinova, filantropka, iniciátorka osvětových

kampaní zaměřených na rovné příležitosti žen a mužů a zakladatelka Nadačního fondu Propolis33.

Porota České Leonardy udělila také 2. a 3. místa v každé kategorii.

V kategorii **adaptace knihy** se na 2. místě umístila Sabina Mladenová s projektem adaptace knihy Směna, 3. místo získala Markéta Sára Valnohová s adaptací knihy Pacanka.

V kategorii **animovaná tvorba** 2. místo obsadila Denisa Müllerová s projektem Vincel, 3. místo patří Anně Mastníkové a projektu Večirek.

V kategorii **dokumentární tvorba** získala 2. místo Zuzana Piussi s projektem Ztracené děti, 3. místo získala Natálie Císařovská za Cenu života.

Všem vítězkám gratulujeme!

Na slavnostním večeru předávání cen promluvil náměstek ministra kultury Michal Šašek, který vyjádřil České Leonardě podporu a popřál jí mnoho dalších ročníků. Ke gratulantům se připojil také Libor Picka, zastupitel, člen rady pro oblast kultury, památkové péče a cestovního ruchu Plzeňského kraje.

Mezi dalšími mluvčími byla také Jana Havrdová, místopředsdkyně Hospodářské komory ČR, Andrea Ferancová Bartoňová, členka správní rady Nadačního fondu Česká Leonarda a jedna z Nejvlivnějších žen Česka 2025, dále Petr Veruněk, ředitel festivalu Finále Plzeň a další partneři Ceny. Svůj video message s úvahou o pozici žen v českém filmu zaslala vládní zmocněnkyně pro lidská práva Klára Šimáčková Laurenčíková.

Členy poroty 1. ročníku Ceny byli: filmová producentka Nataša Sláviková, scenárista, režisér a herec Milan Šteindler, scenáristka a režisérka Irena Pavlásková, výtvarnice a režisérka Daria Kashcheeva, herečka Tereza Herz Pokorná, castingová režisérka Soňa Ticháčková, režisér Matěj František Preisler, speciální pedagožka Miroslava Vokounová Krepčíková a kameraman Marek Jícha.

Cena jako taková již ve svém 1. ročníku získala prestižní Diversity Awards 2024 od Nordic Chamber of Commerce in the Czech Republic, dále také záštitu Ministerstva kultury ČR, zmocněnkyně vlády pro lidská práva Kláry Šimáčkové Laurenčíkové, Plzeňského kraje, města Plzně, Karlovarského kraje, Hospodářské komory ČR, ARAS a dalších významných institucí a partnerů.

NADAČNÍ FOND ČESKÁ LEONARDA
www.ceskaleonarda.cz

„Česká Leonarda uděluje vítězkám soutěžních kategorií finanční stipendium, které jim má umožnit napsat co nej kvalitnější scénář k hranému, dokumentárnímu, animovanému filmovému nebo televiznímu dílu. Do budoucna se chceme věnovat i novým TV a webovým formátům,“ upřesňuje Zora Cejnková, zakladatelka ceny, scenáristka, režisérka a držitelka prestižní evropské ceny EBU Creative Forum.

Leonarda a já

Za těch pár let, co se známe, jsme se vlastně docela skamarádily. Trávíme spolu hodně času a ona mi povídá své příběhy. Česká Leonarda ale není člověk, je to filmová cena pro ženy, kterou jsem přivedla na svět.

Můj původní plán byl, že najdu nadaci nebo jinou instituci, která můj nápad na udělování tvůrčích stipendií na vývoj scénáře čistě pro ženy scenáristky, režisérky (a později jsem připojila i výtvarnice-režisérky), s nadšením uvede v realitu. A já si pak přijdu užít slavnostní večer a předat hlavní cenu vítěžkám.

No, tak to se nestalo.

Stalo se něco úplně jiného. Čekala mě neprošlápaná cesta plná záluďných otázek. Nejdřív jsem čelila otázkám lidí z oboru i mimo něj: „A proč cena jen pro ženy a ne pro muže?“ Co byste tak asi odpověděli vy? Proč asi – že je to přece jasné? Že se stačí podívat na statistiky, které jasně říkají, kolik děl většího rozsahu nebo významu vytvoří scenáristky a režisérky (a výtvarnice) v porovnání se svými mužskými kolegy. Že ženy čelí předsudkům (a to i v generaci třicátníků, což je děsivé), nekonečnému podceňování (kolikrát jsem slyšela: a fakt ten projekt zvládneš, není to pro tebe složité?), sexismu, bossingu, ageismu (nejdřív je žena moc mladá, pak má – ó hrůza! děti, no a pak už je přece stará, aby debutovala...)

pomlouvám, závidí – hlavně když má úspěch. Vždycky se najde nějaký odborník, který by to zvládl lépe...

Tuto zapeklitou otázku za mně díky bohu vyřešila APA, která před více než rokem zveřejnila výsledky rozsáhlého výzkumu o tom, čemu čelí české scenáristky, režisérky a další tvůrčí profese v audiovizi. Čtení to bylo pochmurné; a bylo jasno a klid.

Ale pak přišly další otázky: A proč Leonarda? DaVinci byl přece chlap! (No to vím taky, představte si.) Ale je mi vlastní určitá jazyková hravost, a tak jsem stvořila Leonardu. Ať si o tom myslí, kdo chce co chce.

Pršely ale další otázky: A proč stipendium na vývoj scénáře? Není lepší dát peníze na natáčení? No já nevím, ale i na tuto záluďnou otázku mám jasnou odpověď: Základem kvalitního díla je scénář. To každý filmař ví. Ale jak se k takovému scénáři dostat? Musíte ho napsat. A mají snad tvůrkyně, aby si jich někdo všiml, vyvíjet scénáře zadarmo? Když přijde instalatér, nikdo s ním nediskutuje o tom, jestli zaplatí i cestu, i parkování, i práci, a to hned pěkně na ruku.

Jenže otázky se sypaly dál: A kdo bude v porotě? Hlavně, aby tam nebyly nějaké zneuznané ženy! Moje máma měla největší starost o to, že mě budou nálepkovat jako feministku a feministky přece nikdo nemá rád. Mami,

Zora Cejnková,
režisérka
a zakladatelka
Ceny České
Leonarda
foto zdroj Nadační
fond Česká
Leonarda

Leonarda není „feministické hnízdo“, ale profesionální filmová cena, ok?

Jeden z vážených hostů slavnostního předávání cen mi po ceremoniálu přiznal (a to já cením!), že se bál, že ho čeká mužobijná hodinka pravdy. A zjistil, že nikdo z nás nepřiletěl na koštěti a že se (jaké překvapení) velmi dobře bavil! No tak sláva, konečně víme, že i holky dokážou být vtipné.

A víte, kdo jediný měl v celé záležitosti úplně jasno? Scenáristky a režisérky (a výtvarnice taky). Jim to přišlo jako absolutně přirozený proces. Přála bych těm, kteří na Dnu České Leonardy na Finále Plzeň nebyli přítomni, aby zažili takovou atmosféru pitchingu, jakou zažila porota a 15 finalistek ceny. Slovy Soni Ticháčkové, castingové režisérky a členky poroty: „Holky byly skvělé, měly nádherný témata a celý se to neslo v uvolněné atmosféře.“

A jak čtete tento můj text, tak tři vítězky tří soutěžních kategorií 1. ročníku Ceny už tvoří své scénáře. A jak jsem je tak viděla, nepochybují, že najdou i producenty; a párkrát se ještě vospíme a jejich díla, jejich vize, se budou točit.

Takže, i když mi moje kamarádka Česká Leonarda způsobila pár bezesných nocí a těžkých chvil, mnohem víc mi dala. Potkala jsem báječné lidi, kteří tu cestu prošlapávali se mou a kterým tímto za vše děkuji. Stojí to za to.

KLIDNĚ, VĚCNĚ A OTEVŘENĚ!

Situace v audiovizi byla několik let natolik špatná, že si vyžádala úzkou spolupráci těchto asociací. Po roce se ukázalo, že podmínky pro tvorbu v audiovizuálním sektoru stále nejsou ideální, ale přece jen se některé věci posouvají, byť někdy po milimetrech.

V ARAS vnímáme, že se česká audiovize postupně posouvá od popisování problémů k hledání řešení. Režiséři, scenáristé i další tvůrci a filmoví pracovníci začínají víc spolupracovat napříč profesemi a hledají způsoby, jak nastavit férové a udržitelné pracovní podmínky. Právě společný postup je klíčem k tomu, aby se situace v celém odvětví mohla reálně zlepšit.

Asociace společně postupně oslovují velké hráče na trhu, vysílatele, producenty, které se snaží přesvědčit o nutnosti zlepšování pracovních podmínek při tvorbě jejich členů, tedy především profesí střihačů, kameramanů, scenáristů a režisérů. Každá asociace připravuje standardy svých profesí, z nichž vychází i společný průnik nastavených limitů pracovních podmínek. Komunikují s MK o nutnosti podpory asociací a vzájemné spolupráce, aby se kvalita

Tak jsme se po roce opět sešli.

Po loňském úspěšném prvním ročníku konference na téma „**Kvalita života a tvorby v české audiovizi**“, který navštívilo okolo 130 filmových profesionálů a který rezonoval napříč českými médii, se znovu propojily **Asociace českých kameramanů (AČK)**, **Asociace filmových střihačů a střihaček (AFS)** a **Asociace režisérů, scenáristů a dramaturgů (ARAS)**, a společně uspořádaly druhou konferenci.

života a tvorby v české audiovizi posunula alespoň o píď. Do oblasti důstojnější a spravedlivější než dosud.

Program konference 23. 11. 2025 nabídl čtyři tematické bloky věnované výzkumům, pracovním standardům, zahraniční praxi a novinkám z oborových asociací. Jana Návratová představila sondu **o fyzickém a duševním zdraví herectva v Česku**, Michaela Režová výzkum **Rodičovství v oboru animace. Dobré pracovní podmínky externích kameramanů** požaduje Odborová organizace externích kameramanů, a **jak prošlapávat cestu k nápravě** nám vysvětlila Blanka Hanzelová. Za Asociaci hereckých agentů nám Selma Ročková vysvětlila, jak vypadá Férová herecká smlouva.

Zástupci AČK, AFS a ARAS hovořili o **pracovních standardech**, které jednotlivé asociace připravují. **Metodologie výpočtu honorářů** – neboli návrh mechanismů pro férové honorování scenáristů/scenáristek a režisérů/režiserek v audiovizi, na kterých pracuje ARAS, by mohla v budoucnu nastavit průběžnou tvorbu honorářů na základě reálných parametrů.

Dobrou praxi z Polska přiblížili Zofia Moruś a Arkadiusz Borowski ze Związku Zawodowy Filmowców (**ZZF**), kteří představili dokument **Pravidla práce při produkci filmů a seriálů**, podepsaný letos v květnu třinácti polskými stakeholdery. Další hosté z Polska, **Ludwik Sielecki** a **Katarzyna Boniecka z Polskie Stowarzyszenie Montażystów (PSM)**, nám představili komparativní studii práce střihačů na sever a na západ od nás. Dozvěděli jsme se, jaká je střihová praxe: Polsko a Francie.

Ukázalo se, že každá profese v audiovizi se potýká s nějakými problémy, které se snaží pojmenovat a vzápětí postupně napravovat.

Všechny tyto aktivity, s kterými jsme se seznámili, by mohly mít velký vliv na budoucí podobu audiovizuálního prostředí.

Ale v závěrečné otevřené diskusi se zástupci Státního fondu audiovize, České televize, soukromých televizí TV Nova a FTV Prima, Asociace producentů v audiovizi, autorů, producentů i štábových profesí, se ukázalo ještě něco:

Náhle bylo naprosto zřetelné, že všem jde o to stejné. Že nestojíme proti sobě a nechceme na sebe „vyzrát“, neklademe si vzájemně překážky. Pokud totiž budou kvalitní pracovní podmínky, důstojné a spravedlivé honoráře, a zavládne alespoň „relativní“ spokojenost v jednotlivých audiovizuálních profesích, odrazí se to na kvalitě výsledného díla. Diskuse ukázala především to, že spolu musíme mluvit a problémy pojmenovávat. Klidně, věcně a otevřeně. A je jedno, jestli jsme režiséři, scenáristé, střihači, kameramani nebo producenti. Mluvme spolu, protože všichni usilujeme o to samé. Všichni potřebujeme jasně definované standardy, které ukončí současnou praxi vyčerpávajících podmínek a nejasných odpovědností. Všichni totiž potřebujeme kultivované prostředí pro svou práci. Skutečnou změnu ale prosadíme jen tehdy, když budeme jako profesní komunita postupovat jednotně a vyjednávat společně.

ALENA DERZSIOVÁ
MÍSTOPŘEDSEDKYNĚ ARAS

Večer ARAS

Večer ARAS 2025 byl zahájen představením nové čestné členky. Předsedkyně ARAS Marta Nováková přivítala v ARAS renomovanou režisérku Agnieszku Holland.

Nominované filmy na Cenu ARAS 2025

● 40 rolí (rež. Pavel Berkovič) ● Echt – Film o malíři Janu Mertovi (rež. Tomáš Merta) ● Kamera tortura (rež. Petr Michal) ● Karavan (rež. Zuzana Kirchnerová) ● Letní škola, 2001 (rež. Dužan Duong) ● Má země v nedohlednu (rež. Valerio Mendoza Guillén, Jorge Sánchez Calderón) ● Nahoře nebe, v dolině já (rež. Katarína Gramatová) – vítězný film ● Od marca do mája (rež. Martin Pavol Repka) ● Svět mezi námi (rež. Marie Dvořáková) ● Ta druhá (rež. Marie-Magdalena Kochová) ● Tony má plán (rež. Barbora Kočíková) ● Veřejně prospěšné práce (rež. Vladimír Turner)

Nový fond, nová naděje. I pro autory?

Nový fond, nová naděje, nové otázky. ARAS uvedl panelovou diskusi o transformaci SFA ve čtvrtek 27. listopadu 2025 při tradičním výročním setkání Asociace režisérů, scenáristů a dramaturgů Večer ARAS.

Panelová diskuse k transformaci Státního fondu audiovize a slavnostní předání Ceny ARAS se stala součástí platformy pro živou debatu o tématech, která v danou chvíli rezonují českou audiovizí, kulturou i systémem veřejné podpory tvorby. „Každoročně se snažíme do veřejné diskuse přispívat tématy, která se přímo dotýkají podmínek naší práce i rozvoje celého oboru,“ říká předsedkyně asociace Marta Nováková. Letošní ročník přináší také jednu organizační novinku – Večer ARAS s.

Diskuse s názvem „Nový fond, nová naděje. I pro autory?“ se zaměřila na první zkušenosti s novým uspořádáním fondu, průběh hodnocení projektů a dopady transformace na filmové i televizní tvůrce, producenty a celý systém financování audiovize. K diskusi přijali pozvání předsedové všech čtyř rad, které budou nově posuzovat žádosti o podporu v jednotlivých oblastech: předseda Rady kinematografie Peter Badač, předseda Rady televizních děl Milan Kuchynka, předsedkyně Rady animace a videoher Michaela Režová a předsedkyně Rady infrastruktury Marta Švecová.

Diskusi moderoval místopředseda ARAS režisér Radim Špaček.

Cenu ARAS pro rok 2025 získala režisérka Katarína Gramatová za film „Nahoře nebe, v dolině já“

Předání Ceny Asociace režisérů, scenáristů a dramaturgů za výrazný filmový debut proběhlo v rámci Večera ARAS, který se konal ve čtvrtek 27. listopadu 2025 v Kampusu Hybernská v Praze. Vítězný snímek vybrala porotkyně Monika Načeva z dvanácti nominovaných filmů. Výroční filmové ocenění Asociace režisérů, scenáristů a dramaturgů (ARAS), udělované za výrazný debut jakéhokoli žánru se stopáží nad třicet minut, letos získala režisérka Katarína Gramatová za svůj celovečerní hraný film „Nahoře nebe, v dolině já“. Poetické drama sledující hlavního hrdinu na prahu dospělosti zaujalo porotkyni svou emocionálností, vrstevnatostí postav i mimořádně citlivým filmařským vedením.

Porotkyně letošního ročníku, hudebnice Monika Načeva, hodnotila celkem dvanáct nominovaných snímků. Ve svém komentáři zdůraznila, že rozhodovala čistě podle osobního prožitku a „hlubší stopy“, kterou v ní jednotlivé filmy zanechaly. Po prvním zhlédnutí ji nejvíce zaujala čtveřice filmů – Karavan (rež. Zuzana Kirchnerová), Nahoře nebe, v dolině já (rež. Katarína Gramatová), Letní škola, 2001 (rež. Dužan Duong) a dokument Veřejně prospěšné práce (rež. Vladimír Turner): „Nosila jsem si je v hlavě, myslela na ně a postupem času mně tam zbyly dva filmy – Letní škola, 2001 a Nahoře nebe, v dolině já. Nejraději bych cenu dala oběma.“

*Uprostřed režisérka filmu Katarína Gramatová vlevo producentka Julie Marková Žáčková a vpravo Igor Engler
foto zdroj ARAS*

Nakonec však rozhodla osobní síla a komplexnost vítězného snímku: „Tento pro mě silný film se mi líbil i po druhém zkouknutí dokonce ještě více. Zasáhl mě příběh a herecky uvěřitelné výkony, skvěle vedené režisérkou. Výborná poetická kamera zachycující krásný kraj a v něm život dospívající mládeže z malého města. Zaujalo mě zpracování období přeměny hlavního hrdiny v dospělého člověka, kdy je ještě občas znát dětské uvažování a citění. Postava matky hlavního hrdiny mě zaujala svou vrstevnatostí, vlastně všechny postavy ve filmu byly dobře napsané a zahrané! Film ve mně zanechal zážitkovou stopu – a tak to má v umění být.“

Drama Kataríny Gramatové o zrání, rodině a nelehkých volbách Nahoře nebe, v dolině já (Česko a Slovensko, 2024, 93 min.) je silné drama z prostředí zapomenuté „hladové doliny“, které sleduje patnáctiletého Enriqueho během zdánlivě bezstarostného léta, jež se postupně mění ve zlomový okamžik jeho dospívání.

Motivace, podpora a význam ocenění... Cílem Ceny ARAS je dlouhodobě upozorňovat na výrazné filmové debuty, posilovat zájem mladých tvůrců a tvůrčů o profesionální praxi i kultivaci pracovních podmínek v české audiovizí. Cenu mohou získat jak studentské filmy, tak první profesionální projekty.

Příští rok oslaví 30 let svého působení Soukromá vyšší odborná škola filmová v Písku

Vyšší odborné školství je v posledních letech dost podceňované. Mnozí se ženou za vysokoškolskými tituly, zatímco často dostatečné vzdělání poskytné i kvalitní VOŠ. Tento fakt potvrdil i veliký úspěch absolventského filmu **Smrť žije** režiséra **Lukáše Vaculy**. Tento hraný historický film se v letošním roce dostal mezi 7 nejlepších snímků z téměř 3500 filmů z celého světa v soutěži o **Studentského Oscara**. Jde o další velký úspěch **Filmových škol v Písku**, po zlatém Studentském Oscarovi z loňského roku, kterého získal film Kraján, režisérů Viktora Horáka a Pavla Sýkory z FAMO v Písku. Pří-

ští rok se tedy bude slavit! 2. října začnou oslavy 30. výročí SVOŠF. Písek se stane místem setkání studentů, absolventů, pedagogů a filmových profesionálů, kteří se školou spolupracují. Na tyto oslavy poté naváže obnovený 18. ročník **Mezinárodního festivalu studentských filmů Písek** (3.–4. 10. 2025). Po několikaleté odlmce se rádi vracíme k tomuto festivalu, o který byl z řad veřejnosti velký zájem (konal se od r. 1997 do r. 2017). Vážíme si rozhodnutí FTV Prima, která se rozhodla tento festival spolupřát.

VLADANA TERČOVÁ
ŘEDITELKA / DIRECTOR

70 Let s fotografickou kamerou

Andrej Barla se narodil roku 1940 na východním Slovensku. Středoškolské vzdělání získal na Škole umeleckého priemyslu v Bratislavě, kde na oboru Fotografie maturoval v roce 1958. Téhož roku zahájil studium na FAMU v Praze, na katedře kamery. Studium ukončil v roce 1964 a hned začal natáčet svůj první dlouhý hraný film Zlatá reneta, podle stejnojmenné novely Františka Hrubína, v režii Otakara Vávry. Na MFF v San Sebastianu v roce 1965 byl tento film oceněn hlavní cenou. Otakar Vávra jej považoval za svoje největší mezinárodní uznání. Pak následovaly filmy Romance pro křídlovku, Ezop, Svatej z Krejčárku, Přijela k nám pouť atd., celkem 44 dlouhých hraných filmů pro kina i televizi. K tomu čtyři televizní seriály Cirkus Humberto, Prima sezona, Stříbrná paruka atd. Následovalo bezmála 200 dokumentárních filmů pro kina i televizi.

Ačkoliv je práce kameramana časově náročná, Andrej Barla nepřestal fotografovat ani po ukončení vysokoškolského studia. Poprvé vystavoval v Bratislavě v roce 1990. Uspořádal, anebo se zúčastnil mnoha výstav fotografií v Čechách i na Slovensku. Svými díly je zastoupen ve sbírkách Slovenské národní galerie v Bratislavě a ve sbírce Svazu českých fotografů v Praze. Několik jeho fotografií zdobí i soukromé sbírky.

Je členem profesní organizace filmařů FITES, Asociace českých kameramanů, Svazu českých fotografů a Klubu Českých Kino Fotografů.

ČESKÝ KLUB KINO FOTOGRAFŮ K.Č. K.F.
PRAŽSKÁ VĚDECKOTECHNICKÁ SPOLEČNOST
PVTS

Nejlepší povolání na světě je film

**Říká Jan Bílek, který letos
na MFF Karlovy Vary vstoupil
do Producentké síně slávy**

Na kontě má seriál Maigret, Hoříci keř Agnieszky Holland či Pustinu Ivana Zachariáše.

Oblíbený **Maigret** s Brunem Cremerem, **Dreyfusova aféra**, ale i Kachyňova **Prima sezóna**, **Hoříci keř** Agnieszky Holland nebo **Pustina a Bez vědomí** Ivana Zachariáše – to vše jsou seriály a filmy mezinárodně uznávaného českého producenta Jana Bílka.

Do síně slávy byl Jan Bílek slavnostně uveden v neděli 6. července 2025 v karlovarském Poštovním Dvoře.

Po Jiřím Ježkovi, Jaromíru Kallistovi a Jarmile Polákové, jde již o čtvrtého zástupce producentké filmové profese. Ocenění převzal z rukou herečky Táni Pauhofové a producentky Terezy Polachové.

Honzo, gratuluji Ti k tomuto úžasnému profesnímu ocenění SÍNĚ SLÁVY APA!

Co může být cennějšího, než ocenění od kolegů.

Stali jsme se produkčními kolegy v roce 1985 v zahraniční skupině zakázkových filmů ve Filmovém studiu Barrandov.

V mnoha rozhovorech na festivalu i mimo něj jsi hovořil dopodrobna a s velkým entuziasmem pro „nejlepší zaměstnání na světě je film“, o Tvoji producentské a produkční profesi v její celé šíři.

Řekni při této příležitosti, co se o tobě „vygooglit“ nedá, protože to, co řekneš, bude k dočtení jen zde ☺.

Byla to výborná profesionální produkční „škola“ v natáčení národnostně smíšených filmových týmů.

Pro zahraniční kolegy natáčení za „za železnou oponou“ s kolegy z Mnichova, Paříže, Hamburku.

Technická vybavenost Studia Barrandov – kamery, osvětlovací tech-

nika, nehlukné agregáty – nebyla ve stejných kvalitách, takže byla přivezena ze západního zahraničí, ale s touto technikou se velmi rychle naučili pracovat čeští profesionálové. Vždy ale platilo, že na Barrandově (všichni filmaři měli pracovní poměr) byli velmi kvalitní profesionálové, architekti, kameramani, výprava, dílny, maskéři, kostyméři, pomocná režie... a produkce.

Dobří čeští herci (menších rolí, hlavní role byly obsazeny zahraničními herci), kompars.

Při natáčení mimo hlavní město řešila česká produkce socialisticko-kapitalistické reálné situace při natáčení v poněkud „jiné vybavenosti“ místních hotelů včetně menu. Zde se ukazoval v realitě denního života rozdílný životní standard v socialismu proti západnímu.

Během souznění kultur i profesí nastalo mnohdy napětí, ale také sranda.

Již 3 desetiletí volného pohybu filmových štábů i v našem prostoru je samozřejmostí.

Mluvíme o druhé polovině 20. století.

Vracím se tedy do doby viz, celních prohlášení, závorách na hranicích a razítkování pasů pro zahraniční tvůrce, herce a štáby, aby mohli vstoupit a natočit svoje filmy v Čechách/Československu, kam je přivedly zejména zajímavé historické lokace, ale také profesionalita českých filmařů a ceny. Pro Československý státní film, poskytování produkčních služeb, byl velmi důležitý zdroj valut. Pro barrandovské zaměstnance, tedy filmový štáb a herce, tehdy herce většinou menších rolí, existovala reálná spolupráce s režiséry, např. Franz Peter Wirth, Bernhard Sinkel, Margarete von Trola, Andrew Birkin, Jiří Weiss..., ale také s producenty, jako osobnostmi, s kapi-

talistickým způsobem práce (10-12 pracovních hodin, 6 dnů v týdnu, v sobotu byla kratší směna), západní filmovou technikou a hrazeným obědem; ne až tak s lidumilstvím, ale „najít se za půl hodiny a do práce“.

Jistá jazyková vybavenost byla zapotřebí.

Dvě „veselé historky z natáčení“ z mnoha, které se z dnešního pohledu mohou za veselé pokládat; v té době jsme to tak úplně necitili.

Vzpomínám na historku na zámku Jemniště (v té době sloužil jako zámek Československo-sovětského přátelství), kde jsme natáčeli v roce cca 1987 německý film pro a tehdejší kastelán zámku nás – celý produkci Bavariafilm štáb – nečekaně vyhnal před koncem natáčení, protože musel jít na schůzi KSČ.

Mnichovští kolegové „koukali“, co se to děje...

Nelze vynechat ani působení StB v prostředí natáčení zahraničních filmových štábů.

Stalo se toto: Ráno nenastoupil do maskérny na natáčení v Kladně umělecký maskér německé produkce, jehož jméno už si nepamatuji. Byl to velmi disciplinovaný filmař. První produkční hledání proběhlo v hotelu Intercontinental, kde zahraniční štáb bydlel. Co se stalo??? Šéf maskérů nebyl. Vyptávání mezi štábovými německými kolegy... nikdo nic nevěděl. Odpoledne přišla z bavorské produkce zpráva:

Uměleckého maskéra v noci vyvezla StB z hotelu Intercontinental za hranice do Západního Německa. Ukázalo se, že pomáhal Čechům s převážením disidentských materiálů.

Všechno prožité je dobré pro producentskou práci – „film je nejlepší zaměstnání na světě“.

JAN BÍLEK A JANA TOMSOVÁ

KOUZLO LOUTEK A POEZIE OBRAZU

Česká televize otevřela novou výstavu věnovanou tvorbě Šárky Váchové

Výjimečný soubor loutek, scén a výtvarných návrhů představuje výstava České televize věnovaná režisérce a scenáristce Šárce Váchové. Expozice **Kouzlo loutek a poezie obrazu** nabízí díla, která vznikala pro večerníčky, filmové projekty i divadelní představení, a především kompletní svět Chaloupky na vršku, jedné z nejvýraznějších autorských prací Šárky Váchové. Výstava je otevřena od 28. listopadu v Galerii České televize.

Kouzlo loutek a poezie obrazu. Česká televize otvírá novou výstavu věnovanou tvorbě Šárky Váchové

Část expozice tvoří autentické scény z večerníček a loutek vystavené tak, aby co nejvěrněji přiblížily natáčení loutkového animovaného filmu. Zároveň je doplněna o návrhy kostýmů z filmových pohádek, scénářů, fotografií a originálů Šárky Váchové.

Představuje marionety, které vznikly pro mezinárodní filmové projekty, například loutky pro americký film Pinocchiova dobrodružství.

Dokládá šíři práce Šárky Váchové napříč divadlem, filmem a animací.

Výstavu připravily: kurátorka Jana Emma Sommerová a vedoucí projektové kanceláře České televize Petra Dostálová.

ŠÁRKA VÁCHOVÁ
ČLENKA ČESKÉHO FILMOVÉHO
A TELEVIZNÍHO SVAZU FITES
foto ČT

Zleva moderátor Miroslav Táborský, výtvarnice Šárka Váchová, kurátorka Jana Emma Sommerová, vedoucí projektové kanceláře ČT Petra Dostálová a Michal Fila ředitel Korporátní služby ČT

50 LET PRÁVA VÝROBCE, A CO DÁL?

Film je z pohledu práva jedním z nejkomplexnějších předmětů ochrany. Výsledné filmové dílo totiž není chráněno pouze jedním právem náležejícím jeho tvůrcům/producentovi, ale celou sadou práv, které mají různé režimy (z hlediska předmětu ochrany, původního nositele, ale i délky trvání).

Teprve v roce 2000 (v rámci přijetí aktuálního autorského zákona, který nahradil předchozí zákon z roku 1965) do této sady práv, která film chrání, přibýlo i specifické právo výrobce zvukové obrazového záznamu. Toto právo je svébytné tím, že náleží od počátku pouze a výlučně výrobcí filmu. Všechna ostatní práva (zejména práva všech autorů spoluvytvářejících film, od režiséra, přes scenáristu až po kostýmního výtvarníka, a práva výkonných umělců, zejména herců a hudebníků) nabývá producent zprostředkovaně smlouvou od jejich prvotních nositelů (tedy primárně od těchto autorů a výkonných umělců).

Zavedení nového práva výrobce v roce 2000 (které trvá 50 let od premiéry filmu) nebylo krokem revolučním, ale evolučním. Šlo o výsledek procesu, který započal již na začátku 20. století, a v jehož průběhu se stále rozšiřovalo spektrum práv, která film chrání, a současně se prodlužovala i délka jejich trvání. (Například v někdejší Československu teprve v roce 1926 začal být explicitně film chráněn autorským právem, a až v roce 1953 se tato ochrana výslovně začala vztahovat i na umělecké výkony filmových herců.) Důsledkem tohoto procesu bylo průběžné posilování právní ochrany filmu a různých práv, která jej chrání – a která se tradičně kumulují v rukou filmového výrobce.

Z uvedeného je zřejmé, že tím, že po 50 letech od premiéry uplyne u příslušného filmu ochrana poskytovaná právem výrobce zvukové obrazového

záznamu, nemění to nic na tom, že příslušný film je nadále chráněn dalšími právy – a to nejsilnější právy autorskými, která trvají po celý život příslušných autorů a dále 70 let od jejich smrti. Dokud bude na filmu váznout být jenom jediné z takových práv některého z jeho tvůrců, nemůže film užívat nikdo bez souhlasu vykonavatele práv k filmu (jímž je v praxi zpravidla filmový výrobce).

Pro úplnost je možné uvést, že filmovým výrobcem, u kterého se všechna práva k filmu kumulují, není zpravidla fyzická osoba (tedy konkrétní producent zajišťující výrobu), ale právnická osoba – obchodní společnost, která film vyrábí. Úmrtím producenta ve smyslu fyzické osoby se tedy nic nemění na tom, že vlastnictví práv trvá u obchodní společnosti (v našem kontextu zpravidla s. r. o.), která film vyrobila. V případě, že by došlo k zániku i této právnické osoby (např. v důsledku insolvenčního řízení nebo dobrovolné likvidace), přechází její majetek, včetně práv duševního vlastnictví, na právní nástupce určené příslušným likvidátorem/insolvenčním správcem v souladu se zákonem.

V důsledku zániku jakékoliv osoby, již náleží práva týkající se určitého filmu (ať již jde o osobu fyzickou, nebo právnickou) nedojde nikdy k zániku těchto práv. V krajním případě (při absenci právních nástupců) připadají autorská práva týkající se filmu státu (konkrétně Státnímu fondu audiovizí).

V praxi se lze setkat i s tím, že při faktickém ukončení činnosti právnické osoby vykonávající filmovou výrobu jsou práva z této společnosti smluvně převedena na vybraného právního nástupce (zpravidla jinou filmovou produkci), aniž by muselo současně dojít ke zrušení právnické osoby jako takové.

IVAN DAVID

APA – Industry day Finále Plzeň

Jak si stojí české filmy
v zahraničí

Na Finále Plzeň jsme představili výsledky výzkumu „**Jak česká audiovizí (ne) cestuje za hranice**“, který se zaměřuje na bariéry a nevyužitý potenciál přeshraniční distribuce českých filmů a seriálů z pohledu nezávislých producentů.

Výzkum, který pro APA realizoval tým z Filozofické fakulty Univerzity Karlovy vedený Petrem Szczepanikiem, analyzuje:

- jaké překážky brání českým filmům a seriálům dostat se do zahraničí (kina, TV, VOD),
- jak českou tvorbu vnímají klíčoví zahraniční hráči, zejména sales agenti,
- jaké typy děl a na jakých trzích mají největší šanci na úspěch,
- jaké zdroje, kontakty a kompetence českým producentům chybí k posílení exportu.

Výstupem je soubor kvalitativních i kvantitativních zjištění doplněný o konkrétní doporučení, jak překonávat exportní bariéry.

PŘEDBĚŽNÉ ZÁVĚRY KVANTI ANALÝZY EXPORTU

JAK ČESKÁ AUDIOVIZÍ (NE)CESTUJE ZA HRANICE

- Český audiovizuální export obecně dosahuje slabého výkonu, a to ve srovnání s podobně velkými západoevropskými (Belgií, Dánskem) i většími středo- a východoevropskými zeměmi (Polskem, Rumunskem), zvláště pokud odhlédneme od Slovenska, kam cestuje mnoho českých filmů, jež se ovšem většinou nedostanou do žádných dalších zemí.
- V rámci sledovaného období 2018–2023 celkový exportní výkon českého filmu stagnoval. V kino-distribuci jednoznačně nejlépe cestují animované filmy pro děti

APA
ASOCIACE PRODUCENTŮ
V AUDIOVIZÍ

Filmový festival Finále Plzeň

Letošní zahajovací
snímek *Il Boemo*

(viz např. dlouhodobé úspěchy franšizy Pat a Mat v Nizozemsku), na druhém místě artové animované filmy (Myši patří do nebe, Moje slunce Mad) a na třetím mezinárodně koprodukované biografie s relativně vysokými rozpočty, mezinárodně známými režiséry (Šarlatán, režírovaný Agnieszkou Holland), mezinárodně atraktivním prostředím děje a production designem (Il Boemo) nebo významnými zahraničními herci (Žižka).

Korelační analýza ukázala, že z hlediska koprodukčního statusu cestují (mimo CZK a SK) nejlépe minoritní koprodukce se zeměmi mimo SK a na druhém místě majoritní koprodukce se zeměmi mimo SK, nejhůře naopak minoritní koprodukce pouze se SK.

Nejsilnější pozitivní korelaci s exportním úspěchem vykazují koprodukce se Švédskem a Norskem, v menší míře i s Polskem a Francií.

Nejsilnější korelace s exportem mají žánry dobrodružné, životopisné, animované a rodinné, negativní naopak komedie, romantické a pohádky.

Veřejná podpora má silnou pozitivní korelaci s exportem: 77 % filmů s dvěma a více exportními teritorii (mimo SK) získalo podporu SFKMG; pozitivní vztah, byť méně intenzivní, má podpora a také její výše i k míře komerčního úspěchu (tržbám) za hranicemi. V případě dokumentů jsou tituly bez podpory SFKMG téměř neexportovatelné.

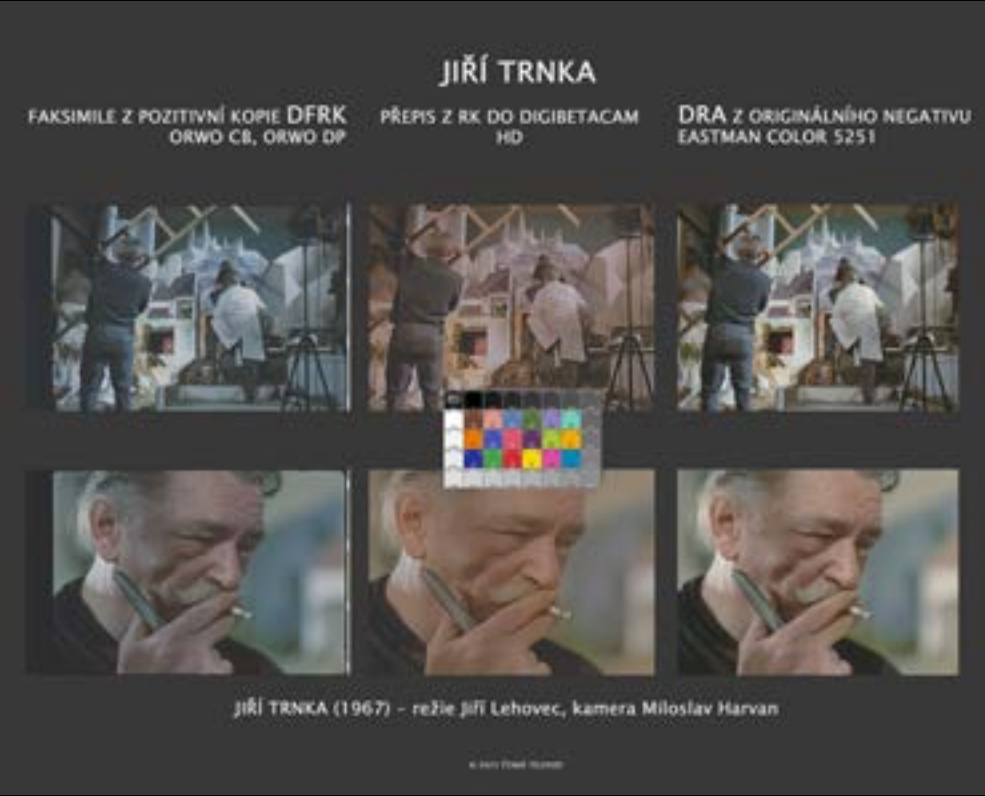
- Součet všech veřejných zdrojů (domácích, zahraničních a evropských) se projevil jako atribut s nejsilnější korelací (korelační koeficient 0,58) se zahraniční návštěvností. Tento vztah ilustruje nejlépe animovaný film Myši patří do nebe a životopisné drama Il Boemo, které získaly výraznou selektivní a automatickou podporu v ČR i z evropských fondů.

- Pozitivní korelaci s exportovatelností má také celková výše rozpočtu, výše soukromých zdrojů a festivalové úspěchy; slabší, nicméně stále signifikantní souvislost mělo bodového Hodnocení Rady SFKMG.

Více: <https://asociaceproducentu.cz/novinka/apa-newsletter-20259>

Zpráva o digitalizaci českých kinematografických záznamů v roce 2025

V roce 2025 bylo realizováno několik digitalizačních projektů. Klasickým programem financovaným manžely Kučerovými, primárně přizpůsobeným potřebám Mezinárodního filmového festivalu v Karlových Varech, byla provedena digitalizace filmů: **Panel-story** (1979, režie Věra Chytilová, kamera Jaromír Šofr), **Ecce Homo Homolka** (1969, režie Jaroslav Papoušek, kamera Jozef Ort-Šnep), **Jak se budí princezny** (1977, režie Václav Vorlíček, kamera František Uldrich), **Cesta do hlubin študákovy duše** (1939, režie Martin Frič, kamera Ferdinand Pečenka), **Údolí včel** (1967, režie František Vlácil, kamera František Uldrich), **Na kometě** (1970, režie Karel Zeman, kamera Rudolf Stahl a Bohuslav Píkhart), **Jiří Trnka** (1959, režie Jiří Lehovec, kamera Miloslav Harvan), **Ruka** (1965, režie Jiří Trnka, kamera Jiří Šafář), **Kybernetická babička** (1962, režie Jiří Trnka, kamera Jiří Šafář) a **Konec srpna v hotelu Ozon** (1966, režie Jan Schmidt, kamera Jiří Macák). Pro zpracování některých z těchto titulů byla využita metoda DRA. Národní filmový archiv samostatně digitalizoval filmy **Anton Špelec, ostrořelec** (1932, režie Martin Frič,

kamera Otto Heller) a **Peníze nebo život** (1932, režie Jindřich Honzl, kamera Václav Vích). V závěru roku vytvořil Národní filmový archiv ve spolupráci se Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu pod vedením dirigenta Jana Kučery novou verzi hudebního doprovodu k restaurovanému filmu **Erotikon**. Očekávaná premiéra se uskuteční 20. ledna 2026 v 19.00 hodin v Obecním domě. Česká televize digitalizovala metodou DRA dva filmy: hraný celovečerní film **Andělské oči** (režie Dušan Klein, kamera Josef Vaniš) a dokumentární snímek **Jiří Trnka** (režie Jiří Lehovec, kamera Miloslav Harvan). Na FAMU dále proběhlo metodické navzorkování tří celovečerních filmů kameramana Ivana Šlapety – **Odcházení**, **Hotel pro cizince** a **Bloudění** – režiséra Antonína Máši. Tyto vzorkovníky DRA jsou k dispozici pro budoucí digitalizaci a byly vytvořeny za účasti autora těchto filmů společně s expertní skupinou kameramanů v rámci činnosti Centra poradenství a analytických služeb (CPA), ve Studiu FAMU v Klimentské ulici v Praze 1.

Seminář Digitalizace v paměťových institucích III

Datum konání: 27. 11. 2025, 9.00–16.30

Místo konání: Historická budova Národního muzea, místnost 102. Centrum pro prezentaci kulturního dědictví Národního muzea a Ministerstvo kultury ČR vás zvou na jednodenní seminář **Digitalizace v paměťových institucích III**, který se zaměří na:

- zhodnocení dotačního programu NPO (Národní plán obnovy) Ministerstva kultury – **Digitalizace kulturních statků a národních kulturních památek**,
- vybrané teoretické i praktické otázky spojené s procesem digitalizace v českých muzeích, galeriích a knihovnách, jež budou navazovat na témata z minulých ročníků stejnojmenné akce,
 - prezentaci projektů vybraných organizací v dané oblasti, které byly financovány z dotačního programu NPO,

- vzájemné sdílení zkušeností a odpovědi na otázky účastníků v rámci diskusního a poradního panelu.

Seminář byl určen pro zaměstnance paměťových institucí a zájemce o problematiku digitalizace v rámci činnosti těchto institucí. Přinesl cenné setkání odborníků, kteří zde

mohli sdílet své zkušenosti napříč obory i zaměřením podle digitalizace různých druhů sbírkových souborů. Účastníci se shodli na potřebě pořádat více podobných seminářů a zaměřit se také na oblast školství, zejména na výuku nových mladých odborníků v oborech digitální dokumentace a restaurování. Seminář uvedli generální ředitel Národního muzea v Praze **Michal Lukeš, PhDr., Ph.D.**, a **PhDr. Jan Holovský, Ph.D.**, ředitel odboru muzeí a galerií Ministerstva kultury České republiky. Mezi vystupujícími byli pracovníci Ministerstva kultury **Daniela Ježdíková, Bohuš Získal, David Stecker, Filip Šír**, dále odborníci z oblasti digitalizace kulturního dědictví **Martin Frouz a Ladislav Bezděk** z Národního památkového ústavu, **Filip Hančík, Jiří Šindelář a Marek Jícha** z Akademie múzických umění v Praze, **Jan William Drnek a Ondřej Svoboda** z Divadelního ústavu, **Jiří Kopica** z Oblastního muzea v Chomutově, **Kateřina Hrušková, Tomáš Trantýr a Petr Kliment** ze Vzdělávacího a kulturního centra v Jindřichově Hradci, **Kateřina Spurná** z Národního muzea v Praze a **Adam Csukás** z Českobratrské církve evangelické.

Kontakt: Centrum pro prezentaci kulturního dědictví (centrum@nm.cz)

Evropská filmová akademie oznámila nominaci filmu *Pohádky po babičce* ve dvou kategoriích 38. ročníku Evropských filmových cen: **Film roku a Animovaný celovečerní film**
foto zdroj maurfilm

Pohádky po babičce nominovány na Evropskou filmovou cenu

V prvním kole výběru členové Akademie zařadili do užšího výběru 67 celovečerních filmů. Z tohoto souboru, tvořeného 44 hranými filmy, 15 dokumenty a 8 animovanými celovečerními filmy, byly oznámeny finální nominace. Vítězové budou vyhlášeni 17. ledna 2026.

Tento koprodukční film režisérů Davida Súpupa, Patrika Pašše, Leona Vidmara a Jean-Clauda Rozeca měl světovou premiéru v programu Berlinale Generation Kplus, a od té doby byl představen na řadě mezinárodních festivalů, mimo jiné na Mezinárodním festivalu animovaného filmu v Annecy a na Mezinárodním filmovém festivalu Karlovy Vary.

„V tak výjimečné společnosti nominovaných filmů mám velkou radost, že tradiční loutková animace, vznikající snímek po snímku, si stále drží svou hodnotu. A věřím, že i tato nominace přiláká další diváky do evropských kin,“ říká Martin Vandas z produkční společnosti Maurfilm.

Celovečerní loutkový film **Pohádky po babičce** je mezinárodní koprodukcí společností Maurfilm (Česká republika), Artichoke (Slovensko), ZVIKS (Slovinsko) a Vivement Lundi! (Francie). Francouzské studio Vivement Lundi! slaví v Evropských filmových cenách také druhou nominaci díky svému celovečernímu filmu **Olivia and the Invisible Earthquake**.

<https://www.maurfilm.com/portfolio-items/pohadky-po-babice/>

Sport film Liberec

Snímek Jemný rváč o Lukáši Krpálkovi vyhrál Sportfilm festival a získal ocenění na světovém finále v Miláně. Ceny v Liberci posbíraly i filmy o Věře Čáslavské, Dině Štěrbové či odvážných bikerech.

28. ročník Sportfilm Festivalu Liberec se opět rozšířil a fanouškům sportovních filmů nabídl šestidenní program od 23. do 28. září 2025. Na slavnostním galavečeru byla předána hlavní cena festivalu režiséru Adolfu Zikovi za jeho snímek Jemný rváč. „Jde o inspirativní portrét sportovce, který dokazuje, že pravá síla nespočívá jen ve svalch, ale především v nastavení mysli,“ okomentovala porota dokument o našem nejúspěšnějším judistovi Lukáši Krpálkovi.

Ceny si odnesly také filmy **Za oponou velehor**, **Magoři na kole**, **Srdce her**, **Moje sestra, můj agent**, **Boj**, **Budoucí šampioni**: Cena za slávu, **Konec světa** a **Kouzlo derby**.

Festival odstartovala 23. září slavnostní premiéra snímku Jemný rváč v pražském Slovanském domě, aby se film poté přesunul do dvanácti lokací v Liberci, Vratislavicích nad Nisou, Lučanech nad Nisou a Jablonci nad Nisou.

„Mám obrovskou radost a pocit zadostiučinění, že jsme hned po startu filmu v kinech dostali cenu na festivalu, který spojuje svět sportu

a filmové tvorby. K obojímu mám totiž velmi blízko,“ svěřil se režisér **Adolf Zíka**, který strávil poslední tři roky po boku judisty **Lukáše Krpálka**, aby natočil inspirativní portrét, jenž přesahuje hranice samotného sportu.

Cenu pro Sportovní osobnost získala pětasedesátiletá **Dina Štěrbová**, hlavní hrdinka filmu Za oponou velehor. Jde o dokument režisérky **Hany Pinkavové** o horolezkyni, která jako první žena na světě v roce 1984 vystoupala na osmitisícovku Čo Oju a následně vybudovala v Pákistánu nemocnici. „Díky autentickému zpracování i silné lidské výpovědi se film stává inspirativním obrazem životní cesty ženy, která ani v nelehkých dobách neztratila naději a svůj zápas dokázala přetavit v pomoc druhým,“ ocenila porota.

Z českých filmů potom zabodoval ještě snímek Magoři na kole režiséra **Matěje Pichlera**, který zachycuje extrémní dobrodružství dvou českých bikerů při zdolávání Mera Peak. „Film zdůrazňuje sílu přátelství, vytrvalost a odvahu překonávat své hranice a je

inspirativním svědectvím o lidské vůli a odhodlání,“ podotkla porota.

Mezi dalšími oceněnými snímky byl také v kategorii Olympijské ideje francouzský film režisérů **Julese a Gédéona Naudetů** Srdce her. Jde o strhující dokument nabízející komplexní pohled na olympijské a paralympijské hry Paříž 2024. V kategorii dokumentů zabodoval hluboce lidsky autentický belgický snímek režisérské dvojice **Gilles Simonet, Vincent Stevens** Moje sestra, můj agent, který sleduje hrdinku, jež se prosadila v převážně mužském prostředí fotbalového byznysu a zároveň naviguje kariéru svého bratra. Cenu ředitelky potom získal francouzský snímek Konec světa režiséra **Anthonyho Lie-tarta**, cenu Paprsek odvahy a naděje obdržela horolezkyně **Dina Štěrbová**. Návštěvníci festivalu ocenili film **Petra Kolečka** Kouzlo derby a na slavnostním zakončení 28. září v kině Radnice v Jablonci nad Nisou mu byla předána Cena diváků. Festival přivítal řadu českých i zahraničních hostů, mezi nimiž nechyběli

Porota:

Zdeněk Škoda – Česká olympijská akademie

Jaroslav Černý – Český filmový a televizní svaz

Tomáš Mašín – režisér

Radim Špaček – režisér

Martin Novosad – dramaturg

Gabriela Vágner – PR manažerka

Renata Balašová – ředitelka festivalu

Lukáš Krpálek, režisér **Adolf Zíka** uprostřed ředitelka festivalu **Renata Balašová**
zdroj Sportfilm festival Liberec

Vítězové Hlavní
ceny festivalu za
film *Jemný rváč* –
režisér Adolf Zíka
a judista Lukáš
Krpálek

Cena Paprsek
odvahy a naděje
Věry Čáslavské.
Vítězka horolezkyně
Dina Štěrbová
a předávající Radka
Čáslavská a ředitel
Sportfilmu v USA
Liston Bochette

Držitelé
Čestného uznání
Cameron Douglas
a Edouard
Philipponnat

foto zdroj
Sport film Liberec

herci **Jakub Štáfek**, **Lukáš Tran**, **Jitka Čvančarová**, režiséři **Václav Marhoul**, **Petr Kolečko**, **Martin Vrbický**, **Tomáš Galásek**, **Tomáš Mašín** a **Adolf Zíka**, závodníci **Tomáš Enge**, **Štěpán Vojtěch** a šermíři **Jiří Beran**. Pro Čestné uznání si přijeli z USA herci **Cameron Douglas** a **Edouard Philipponnat**, kteří na festivalu představili svůj film *The Runner* a účastnili se mnoha aktivit v rámci programu. Z Austrálie dorazil pro ocenění režisér **Ashley Morrison**, který v Liberci představil snímek *Neodvracej oči* o sedminásobné olympijské vítězce a čtyřnásobné mistryni světa ve sportovní gymnastice **Věře Čáslavské**.

Hollywoodský herec **Cameron Douglas** se v rámci konference **Mental Health** pro školy otevřeně podělil o své zkušenosti s drogami a cestou zpět k životu bez závislosti. **Šárka Strachová** diskutovala se svými hosty i o doping. Festival navštívil také exbasketbalista NBA a olympijský vítěz **Jon Koncak**, který se zapojil do besed se studenty.

„Letošní ročník byl opravdu unikátní. Poprvé jsme zahajovali v Praze, přihlásilo se rekordních 451 filmů ze 77 zemí světa, z toho 80 bylo vybráno do hlavní soutěže. Přes padesát jich pak bylo uvedeno v rámci oficiálního programu na 12 lokacích. Poprvé jsme

Garantem **SPORTFILMU LIBEREC** je **Federation Internationale Cinema Television Sportifs (FICTS)**, sdružující 130 zemí. Patronát drží **Mezinárodní olympijský výbor**. Partnerem je **Česká olympijská akademie**.

hostili hollywoodské hvězdy, a to rovnou v přímém přenosu galavečera z *Divadla F. X. Šaldy* v České televizi,“ uvedla ředitelka festivalu **Renata Balašová**.

Sportfilm festival Liberec je mezinárodní festival sportovních filmů, který je součástí světového FICTS Challenge. Vítězné snímky z libereckého festivalu jsou následně hodnoceny na celosvětovém finále Sportfilm festivalů v Miláně, kde čeští filmaři pravidelně získávají ocenění. Nejinak tomu bylo i letos a Adolf Zíka se svým *Jemným rváčem* slavil úspěch v podobě ocenění *Mention d'Honneur*.

Jedenáctý ročník Festivalu Czech-In v Paříži

ženské hlasy, nový pohled
a pocta VĚŘE CHYTILOVÉ

Paříž se letos na čtyři říjnové dny stala pulzujícím centrem české a slovenské kinematografie. 11. ročník Festivalu Czech-In (16.–19. října 2025), rozprostřený mezi legendárními kinosály Saint-André des Arts a Filmothèque du QuartierLatin, přinesl do francouzské metropole výraznou dramaturgii věnovanou ženskému hlasu – režisérkám, producentkám, herečkám a osobnostem, které dnes utvářejí podobu středoevropského filmu. Festival tak nejen oslavil filmovou tvorbu, ale zároveň otevřel prostor pro reflexi světa, v němž se svoboda projevu, ženská zkušenost a kreativita stávají zásadním společenským tématem.

Festival se koná od roku 2009 díky krajské asociaci Czech-In a za finanční podpory Radnice Města Paříže, Ministerstva zahraničních věcí a Ministerstva kultury.

Pocta Věře Chytilové: návrat radikální energie nové vlny

Ústřední linkou letošního ročníku byla pocta Věře Chytilové – ikoně československé nové vlny, jejíž tvorba, odvaha i nepoddajná imaginace stále provokují k dialogu. Program věnovaný Chytilové se stal jedním z nejvýraznějších pilířů celé akce.

Festival zahájil dokument **Hledání Ester** o scénografce a výtvarnici Ester Krumbachové, Chytilové blízké spolupracovnici a tvůrčí múze. Film uvedla filmová vědkyně Garance Fromont, která jej zasadila do širšího kontextu ženské tvořivosti české nové vlny.

Pocta zahrnuje i:

- projekci debutu O něčem jiném ve Filmothèque du Quartier Latin,
- odborné setkání o vlivu Chytilové na ženskou kinematografii ve střední Evropě, konané v INHA (Francouzský národní institut pro dějiny umění),
- projekce krátkých snímků **Strop** a **Pytel blech** připravené ve spolupráci s **INALCO**.

Program jako celek připomněl, že dědictví Chytilové není muzeální – je živé, provokující a stále inspirující.

Hlavní program: ženské příběhy, ženský pohled

Výběr současné tvorby představil výrazné filmy od režisérek, které svou energií a citlivým pohledem rozvíjejí témata identity, svobody a společenské odpovědnosti.

Zuzana Kirchnerová – Karavan Pařížská předpremiéra filmu uvedené na festivalu v Cannes (Un Certain Regard) se setkala s mimořádným ohlasem. Do sálu přišla nejen režisérka, ale rovněž herečka **Aňa Geislerová**, pětinašobná držitelka Českého lva, která převzala také **Cenu českých krajanů – Zlatou Sedmikrásku** za mimořádný přínos k mezinárodnímu uznání českého filmu.

Klára Tasovská – Ještě nejsem, kým chci být

Výrazná filmová esej o fotografce **Libuši Jarcovjácové**, jedné z velkých osobností českého undergroundu. Tasovská vytvořila dílo, které dalece překračuje biografický rámec – je to film o paměti, emancipaci, svobodě tvořit i být. Snímek se stal jedním z pilířů festivalu a později získal **Cenu studentské poroty Univerzity Sorbonne Paris 1**.

Marek Šulík – Prezidentka

Časosběrný portrét bývalé slovenské prezidentky **Zuzany Čaputové** ukázal ženský leadership v politickém prostředí s neobvyklou hloubkou. Film získal zvláštní uznání odborné poroty i **Cenu studentské poroty Univerzity Sorbonne Paris 1**.

Výběr, který spojuje odvahu, paměť a současnost

Kromě hlavních titulů festival uvedl řadu dalších výrazných filmů, často v pařížských či francouzských premiérách. Publikum ocenilo například:

- **After Party** Vojtěcha Strakatého – film, který ve festivalové soutěži získal hlavní cenu **Petite Marguerite d'Or** za originální téma, jemnou režii a autentické herectví,
- **Akcia Monaco** Dušana Trančíka – dílo významné osobnosti slovenského filmu o diskreditační aféře mezi Československem a Francií z padesátých let,
- **Novou vlnu české animace** – šest krátkých filmů FAMU a FAMO,
- **Bábu** Zuzany Kirchnerové – střední metráž doplňující režisérčin autor-ský profil,
- dokument **Ernest Denis – zapomenutý zakladatel**, uvedený na Sorbonně,
- a listopadovou projekci filmu **Milada** režiséra Davida Mrnky v Auditoriu Radnice Paříže, věnovanou 75. výročí smrti Milady Horákové.

Ocenění 2025: odvaha a kreativita v centru pozornosti

Porota složená ze spisovatelky **Lenky Horňákové-Cívade**, scenáristy **Pierre Erwanna Guillaumea** a režiséra **Érica Cénata** udělila ceny:

Petite Marguerite d'Or – nejlepší film

Delegace k filmu *Karavan*, zleva ředitelka festivalu Markéta Hodoušková, producentka filmu Dagmar Sedláčková, režisérka filmu Zuzana Kirchnerová, představitelka hlavní role Aňa Geislerová, velvyslanec ČR ve Francii Jaroslav Kurfürst, Radka Ondráčková ředitelka Českého centra Paříž

Markéta Hodoušková ředitelka festivalu Czech-in a velvyslanec ČR v FR Jaroslav Kurfurst

After Party – Vojtěch Strakatý

Za mistrovsky vystavěný film, který bez efektů dokáže říct věci pod povrch.

Zvláštní uznání

- **Prezidentka** – Marek Šulík
- **Ještě nejsem, kým chci být** – Klára Tasovská

Studentská porota Univerzity Paris 1 Panthéon-Sorbonne

- **Nejlepší film:** Ještě nejsem, kým chci být
- **Čestné uznání:** Prezidentka
- **Nejlepší kamera:** Karavan
- **Nejlepší scénář:** After Party

Festival jako prostor dialogu

Czech-In zůstává věrný svému poslání: propojovat Francii, Českou republiku a Slovensko, nabízet prostor pro setkávání umělců, producentů, distributorů, akademiků i veřejnosti. Důraz je kladen na spolupráci, koprodukcí a zviditelňování středoevropské kinematografie na francouzském trhu. Letošní ročník přinesl nejen silné filmy, ale i důležité debaty – o paměti, o roli žen ve společnosti, o svobodě tvořit a hranicích politické odpovědnosti. 11. ročník Festivalu Czech-In potvrdil, že středoevropský film má v Paříži své stabilní místo. Letos se představil ve znamení ženské tvorby, a s odkazem Věry Chytilové ukázal, že odvaha a svoboda jsou hodnoty, které film nejen zobrazuje – ale také jim umožňuje prosazovat se.

MARKÉTA HODOUŠKOVÁ
ŘEDITELKA FESTIVALU CZECH-IN,

Porota festivalu: Lenka Horňáková-Cívade, spisovatelka a scenáristka, Pierre Erwan Guillaume, scenárista a režisér, a Éric Cénat, divadelní režisér a ředitel divadelní společnosti
Foto zdroj Czech-In, Paříž

NEW TV Market (NEM) v Dubrovniku se konal již počtvrté

Na televizním trhu konaném ve dnech 9.–12. 6. v Dubrovniku se sešlo na 1000 předních televizních odborníků z 300 televizních stanic, ale i z reklamních a technologických společností.

Toto mezinárodní setkání se konalo pod vedením zkušené chorvatské TV manažerky Sanjy Božić-Ljubičić, která zde reprezentovala pořadatelskou záhřebskou spol. Mediavision.

Ta zde měla také rozhovor s tvůrcem chorvatského filmu režisérem Nebojšou Sliepčevićem o jeho úspěšném filmu s názvem „Muž, který nemohl mlčet“, nominovaným na Oscara a oceněným na Prague Shorts. Příběh filmu se vrací do roku 1993 v době zuřící války v Bosně a Hercegovině, Srbsku a Chorvatsku.

Film byl natočen podle skutečné události, která se odehrála 27. 2. 1993 v rychlíku na trase Bělehrad – Bar: Vlak náhle zastavuje v malé srbské vesnici Štrpec. Všem záhy dochází, že někteří z nich již do cíle nedorazí. Proti nevyhnutelnému osudu se postaví jeden z nich – Tomo Buzov, který v otřeseném okamžiku nemlčel a obětoval mno-

hem víc... Zápletka téměř hororová. Vynikající výkony herců podtrhly humánní téma postavit se zlu a síle moci. Tento film dle skutečné události stojí určitě za zhlédnutí.

Po čtyři dny byly v Dubrovniku prezentovány nové TV projekty a u kulatých stolů probíhaly diskuse k aktuálním tématům televizní tvorby. Na globální trh totiž přicházejí nové internetové streamovací společnosti konkurující již poměrně značně lineárním televizím. Narůstá nejen technická konkurence internetových providerů, kromě tedy již stávajících kabelových, VOD (video on demand), ale objevuje se i otázka kvality těchto šířených programů.

Diskusní kulaté stoly

Na programu byla i vystoupení 70 předních reprezentantů z nejrůznějších stanic, kteří účastníky seznamovali

s novými trendy v tvorbě televizního obsahu (contentu) a jeho distribuce, včetně monetizace.

Jeden z panelů byl věnován přímým přenosům sportovního vysílání v zemích střední a východní Evropy a vlivu streamovacích společností na obchodní výsledky lineárních stanic. V oboru sportovních přenosů a prodeji vysílacích práv se už dnes konečně prosazují ženy zaujímající přední manažerská místa.

Na téma sportovních přenosů tu hovořila např. srbská reprezentantka z kabelové televize z Telekomu Srbsko Alexandra Martinovic, ale i Kenechi Beluševic z Warner Bros Discovery, zodpovědná za rozvoj byznysu. Zajímavé vystoupení jsme si vyslechli od Britky Victorie Davis z technologické spol. Accelerate Consulting. A zároveň otázce vlivu streamovacích společností na obchodní bilanci lineárních TV

stanic. Značná pozornost byla věnována i autorským právům, která jsou v ohrožení.

Hlavní sponzorem byla TV stanice A1 – slovinská kabelová televize

Tato skupina patří pod A1 TELECOM Austria a nabízí divákům převážně zábavné a sportovní žánry, dále překládané či dabované pořady z Netflixu, ale i ze SKY Show Time ze Spojených států. Slovinská A1 má v zemích střední a východní Evropy na 30 milionů předplatitelů, jejichž ekonomickým výsledkem je pěkných 5 miliard eur.

Prodejní nabídky velkých televizních hráčů, jako je Warner Bros Discovery, která se bude reorganizovat a majetkově dělit, se nabízejí v programových v balíčcích obsahujících různé žánry, což je ostatně dobrá obchodní strategie. WBD zde reprezentoval Jamie

Odhalena pamětní deska Josefa Somra

29. října 2025 byla odhalena v Moravské ulici 17 v Praze 2 pamětní deska českého herce Josefa Somra. Ideovým autorem myšlenky odhalit tuto desku měl FITES. Podobizna byla odhalena za účasti pana starosty Prahy 2 Jana Skorsesky, radního pro kulturu pana Ing. Jaroslava Šolce a celé rodiny Somrových spolu s mnohými hosty večera.

Zleva doprava: radní pro oblast kultury za Prahu 2 Ing. Jaroslav Šolc, paní Alena Somrová, vdova, její dcera Jana Somrová, starosta Prahy 2 Jan Skorseska
Text a foto Marek Jicha

Cooke z US, který přispěl v jednom z diskusních stolů k tématu nástupu streamovacích vysílatelů.

Fiction, telenovely, zábavní show, dokumentární pořady, detektivky, horory

Konkurence narůstá, ale zájem o nákupy pořadů má vzrůstající tendenci bez ohledu na vstup streamovacích subjektů na globální trh. Technická IT revoluce a nástup AI se již promítá do technických vysílacích norem – 500 megabitů za sec., takže to už je pořádný streaming.

Budoucnost je tedy v rychlosti přenosu dat. Nástup AI technologií by mohl mít do budoucna vliv na rozvoj televizní kultury, i když v případě některých ryze komerčních TV se o kultuře obsahu – myslím – nedá vůbec mluvit. U nás např. adorování seriálu „Most“ mi přijde skoro za hranou, a to nebyl vůbec komerční stream projekt.

Vystoupilo zde na 70 speakrů

Jeden z panelů byl věnován TV Q & A, které reprezentovala Emilie Anthonis spolu s prezidentem MPA Chrisem Marcichem, pak seznámili se strategií Motion Picture Association, jejímž úkolem je ochraňovat kreativní sektor a diváky v celém světě, a představili zde svoji vizi. Jedná se o neziskovou organizaci, jejíž zájem je ochraňovat zájmy pěti největších filmových studií a 1 streamovací.

Veřejnoprávní televizní stanice mají své důležité místo na slunci

Tyto stanice, včetně ředitele bulharského rozhlasu Milena Miteva, dále slovinské manažerky Natálie Gorščak z RTV Slovenija, Baiby Zuzeny, šéfky lotyšské TV a Roberta Šveba, gen. ředitele chorvatské HRTV, se ve svých příspěvcích zaměřovaly na nezávislost zpravodajství a potřebu sdílet obsahy pro náročnější posluchače a diváky,

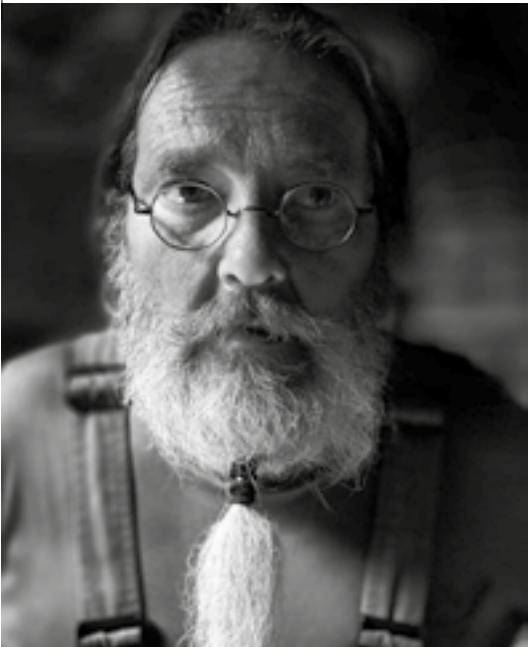
jako protiváhu komerčních subjektů. Byl zde přítomen i šéf Evropské vysílací unie (EBU) Jean Philippe Tender, který ujistil přítomné, že EBU podporuje státní TV a rozhlasové společnosti a zajišťuje i další vzdělávání pracovníků veřejnoprávních a státních TV společností. Zazněl zde apel na důležitost objektivního zpravodajství, zvláště v době probíhajících konfliktů na Ukrajině, izraelsko-palestinského a možných dalších. Zaujala mě jedna připomínka diskutujících: „Kdo by pak vysílal např. přímé přenosy klasických koncertů?“ Tuto debatu poutavě moderovala Kaisa Madera z BBC News.

New Europe Market byl inspirativní s oblíbenými setkáními tváří v tvář, která vždy patří k příjemným a oblíbeným mezi TV experty, s výhledy do překrásné modře jaderského moře v okolí Dubrovníku. /ad/

AUTORKA TEXTU A SNÍMKŮ:
PHDR. ALENA DLABAČOVÁ

OPUSTILI NÁS

Dne 17. října 2025 nás navždy opustil náš milý kolega a výjimečný kameraman **Jaromír Kačer**. Zemřel po dlouhé nemoci, klidně, ve spánku, doma – tak, jak si přál. Byl to mimořádně talentovaný člověk a přítel, na kterého budeme s láskou vzpomínat. Bylo mu 64 let. Zprávu o jeho úmrtí zveřejnil Klub Českých Kino Fotografů a Asociace českých kameramanů. Filmový svět tak ztrácí tvůrce, který se výrazně zapsal do české kinematografie. Jaromír Kačer se jako kameraman podílel na šesti celovečerních filmech, mezi nimiž zaujímají zvláštní místo snímky **Vojtěch, řečený sirotek** režiséra Zdeňka Tyce, **Cesta pustým lesem** režiséra Ivana Vojnára a především drama **Pouta** režiséra Radima Špačka. Právě za kameru k *Poutům* obdržel v roce 2010 Českého lva. U filmu **Vojtěch, řečený sirotek** z roku 1989 se navíc podílel také na scénáři. Po *Cestě pustým lesem* následoval titul **Archa pro Vojtu** (2001) režisérky Moniky Elšíkové Le Fay a o dva roky později i osobitý dokumentární portrét Tomáše

Hejtmánka **Sentiment**, věnovaný Františku Vlácilovi. Snímek **Pouta** z roku 2009, natočený podle scénáře Ondřeje Štindla, získal celkem pět Českých lvů a řadu dalších ocenění. Kritici Kačera tehdy nominovali, avšak cenu si nakonec odnesl až za svůj další významný film. Posledním celovečerním titulem, který Kačer natočil, bylo v roce 2014 drama **Místa**, na němž opět spolupracoval s autorskou dvojicí Štindl–Špaček. Za tento snímek získal Cenu české filmové kritiky. Mimo hrané filmy vytvořil také řadu dokumentů. Jeho poslední dokumentární projektem byli **Králové Šumavy** irského režiséra Krise Kellyho, kteří přibližují osud proslulého převaděče Josefa Hasila prostřednictvím rotoskopické animace a zaznamenaného Hasilova svědectví z USA, natočeného krátce před jeho smrtí v roce 2019. Jaromír Kačer zůstává ve vzpomínkách nejen díky svému výraznému vizuálnímu stylu, ale také díky hlubokému lidskému rozměru své práce. Filmy, na nichž se podílel, mluví za něj dál.

MAREK JÍCHA, FOTO ARCHIV

Odešel velíkán českého výtvarného umění malíř Theodor Pištěk. Dne 3. prosince 2025 zemřel ve věku 93 let Theodor Pištěk – malíř, autor filmových a divadelních kostýmů a také stejnokrojů Hradní stráže, jehož dílo má nevyčíslitelnou kulturní a uměleckou hodnotu. Díky uměleckému nadání a originalitě získal celou řadu vyznamenání a ocenění, například byl držitelem filmového Oscara za návrhy kostýmů k filmu **Amadeus** (1985) a Cézara za nejlepší kostýmy k filmu **Valmont** (1990), za který byl také nominován na Oscara. V roce 2000 Pištěka vyznamenal prezident Václav Havel medailí Za zásluhy I. stupně za mimořádné umělecké výsledky. Za dlouhodobý umělecký přínos českému filmu mu byla udělena cena Český lev a za mimořádný umělecký přínos světové kinematografii

obdržel od MFF v Karlových Varech Křišťálový glóbus. I o letošních Vánocích si ho budeme připomínat ve slavných pohádkách, mezi něž patří **Tři oříšky pro Popelku**, **Princ a Večernice** nebo **Jak se budí princezny**. Nelze nevzpomenout též na jeho spolupráci s režisérem Františkem Vlácilem na filmech **Markéta Lazarová** a **Údolí včel**.

DOUSJOVÁ FROŇKOVÁ
FOTO SOUKROMÝ ARCHIV

Rudolf Adler byl velký filmový tvůrce. Zemřel 10. listopadu 2025.

Jeho respekt k natáčené látce a jeho umění režijní a dramaturgické se vždy podepsalo na výsledku a proto jsou jeho filmy odkazem, který bude mít trvalou platnost a místo v rámci české kinematografie. Měl jsem tu čest s Rudolfem Adlerem natáčet jako kameraman několik vynikajících dokumentárních filmů. Práce s ním byla soustředěná a intenzivní. Umožnil kameramanovi tvořit a uměl té tvorby režijně využít. Byla proto radost s ním natáčet. Poznal jsem Rudolfa Adlera i jako pedagoga na pražské FAMU, kde jsem měl tu čest a důvěru, že mi dovolil, abych jako kolega pedagog směl navštívit jeho

přednášky o Dramaturgii v dokumentárním filmu. Bohužel, když nás někdo opustí, a viděli jsme to už mnohokrát, když odešli výrazní pedagogové, nikdo je nedokázal nahradit. Takto nám bude chybět i Rudolf Adler. Nastupující generace studentů budou tedy ochuzeni o Rudolfův pohled na profesionalitu dokumentárního režiséra a pravdomluvnost bystrého filmaře. Je-li někde ono filmařské nebe, bude tam Rudolf Adler sedět vedle Andreje Tarkovského, Hitchcocka, Bratrů Lumiérů, Chaplina a Alexandra Hackenschmieda. R.I.P. Děkuji Ti Rudolfe za vše...

MAREK JÍCHA, FOTO FAMU KDT

INZERCE V SYNCHRONU

Obálka barevná	ucho	zápatí	celá stránka	celá stránka	celá stránka
	35 000 Kč	30 000 Kč	30 000 Kč	25 000 Kč	50 000 Kč
	1. strana / vnější	1. strana / vnější	2. strana / vnitřní	3. strana / vnitřní	4. strana / vnější

VNITŘEK barevný	20 000 Kč	50 000 Kč	u redakčního textu 15 000 Kč	u redakčního textu 10 000 Kč	u redakčního textu 5 000 Kč
	1 stránka	2 stránky – střed	1/2 stránky na výšku nebo na šířku	1/3 stránky na výšku nebo na šířku	1/4 stránky na výšku nebo na šířku

VKLAD — KARTIČKA (jednostranná; oboustranná):
A4 — 15 000 Kč; 20 000 Kč
A5 — 10 000 Kč; 15 000 Kč
A6 — 7 000 Kč; 10 000 Kč

TECHNICKÉ POŽADAVKY PRO DODÁNÍ INZERÁTU:
— tiskové pdf s ořezovými značkami
— barevnost — CMYK (4/4), rozlišení — 300 dpi
— pokud bude inzerát na spad, vždy přidat spadávku / tj. 3 mm na každé straně (např. při velikosti 1:1 = 210 × 280 mm bude velikost se spadem = 216 × 286 mm)

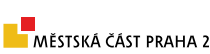
KONTAKT PRO INZERCÍ:
info@fites.cz
Zdena Čermáková, +420 724 216 657
Jana Tomsová, +420 730 146 751

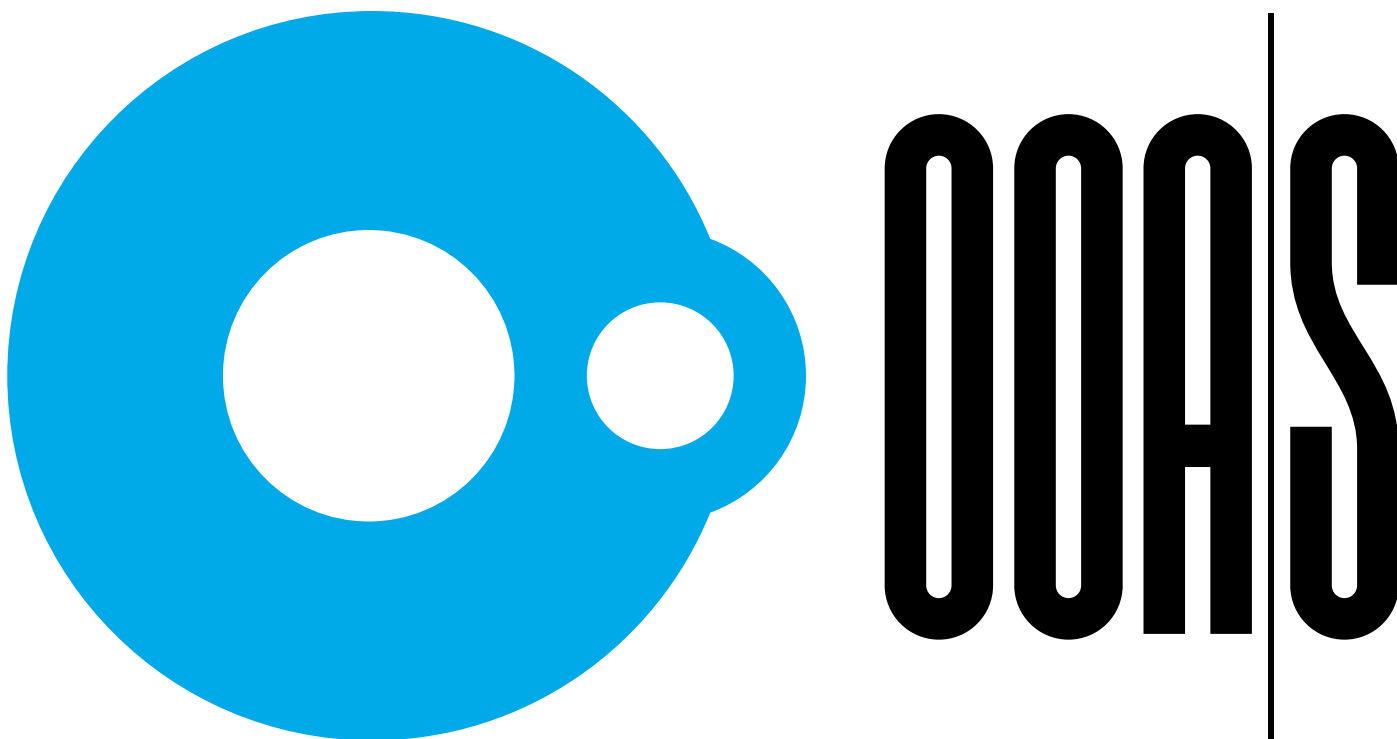
ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY:

- platbu je možné provést bankovním převodem nebo složenkou typu A
- prosíme přednostně hradit bezhotovostně na účet:
2200428617/2010
 - do zprávy pro příjemce napsat tiskacím písmem celé jméno a poznámku ČP (členský příspěvek) a letopočet, kterého roku se platba týká (např. Jan Novák ČP/2026)
 - na složenku do zprávy pro příjemce taktéž čitelně vypište své jméno a letopočet roku, kterého se platba týká
 - pro platbu složenkou je adresa příjemce: Český filmový a televizní svaz FITES, z.s., Korunovační 164/8, 170 00 Praha 7

VÝŠE ROČNÍHO ČLENSKÉHO PŘÍSPĚVKU (věk / částka):
— **Do roku 2025**
— 0–65 let / 800 Kč
— 66– výše let / 400 Kč
— **Od roku 2026**
— 0–65 let / 1000 Kč
— 66– výše let / 500 Kč
— **MYŠLEN VĚK V DANÉM ROCE DOVRŠENÝ**

Činnost a aktivity FITES v roce 2025 podporují

OOA-S — samosprávné společenství výtvarných umělců, architektů a filmařů

Ochranná organizace autorská — Sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl, z.s., (OOA-S),

je samosprávným spolkovým subjektem sdružujícím činné tvůrce a nositele autorských práv oboru výtvarného (malíře a ilustrátory, sochaře, grafiky, designéry a jiné výtvarné tvůrce) a oboru architektonického (urbanisty, architekty, interiérové designéry aj.), včetně autorů vizuální složky v audiovizi (jako jsou kameramani, střihači, scénografové, architekti i kostýmní výtvarníci, tvůrci videoartu a jiní filmoví výtvarníci), i jejich dědici či jiné právní nástupce. OOA-S sdružuje více než 3500 domácích tvůrců. Na základě státního pověření je OOA-S jediným odborným subjektem oprávněným vykonávat kolektivní správu autorských práv k uměleckým dílům oboru výtvarného a architektonického.

- Autorskoprávní aspekt kontraktů
- Výtvarná umělecká i užitná tvorba je součástí kreativního průmyslu
- Princip spravedlivého odměnění
- Autorství architektonických návrhů je chráněno
- Autorství vizuální podoby filmových děl
- Digitální restaurování filmů